

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2013,

kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Č Á S T P R V N Í

Změna zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

Čl. I

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 229/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 280/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 480/2003 Sb., zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 218/2004 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 359/2005 Sb., zákona č. 22/2006 Sb., zákona č. 140/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 139/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 153/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb. a zákona č. 503/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který včetně poznámky pod čarou č. 88 zní:

„(2) Ministerstvo financí může z důvodů zvláštního charakteru činnosti stanovit pro zpravodajské služby státu⁸⁸⁾ zvláštní postupy pro hospodaření s majetkem státu; při tom vychází ze souvisejících ustanovení tohoto zákona.

⁸⁸⁾ Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

2. V § 11 odst. 1 písm. e) se slovo „náleží“ nahrazuje slovy „s návykovými látkami a prekursory⁸⁹⁾ včetně zařízení k jejich výrobě, s přípravky obsahujícími návykové látky a s jinými nebezpečnými látkami⁹⁰⁾ přísluší“.

Poznámky pod čarou č. 89 a 90 znějí:

„⁸⁹⁾ Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁰⁾ § 38 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.“.

3. V § 11 odst. 2 se ve větě první za slova „Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových“ vkládají slova „(dále jen „Úřad“)“ a ve větě druhé a větě třetí se slova „pro zastupování státu věcech majetkových“ zrušují.
4. V § 12 odst. 2 se za slova „nebo nebytový prostor,“ vkládají slova „pokud takovou smlouvu neuzavírá Úřad,“.
5. V § 14 odst. 6 se slova „v roční výši dvojnásobku diskontní sazby stanovené Českou národní bankou a platné k prvnímu dni prodlení“ nahrazují slovy „ve výši podle zvláštního právního předpisu, kterým se stanoví výše úroků z prodlení podle občanského zákoníku“.
6. Za § 14 se vkládají nové § 14a, 14b a 14c, které znějí:

„§ 14a

(1) Organizační složka poskytuje v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup údaje o nemovitých věcech, bytech a nebytových prostorech ve vlastnictví státu a o nakládání s nimi a údaje o jí užívaných nemovitých věcech nebo jejich částech, bytech a nebytových prostorech, které nejsou ve vlastnictví státu, do centrálního registru majetku státu. Centrální registr majetku státu je součástí integrovaného informačního systému státní pokladny. Strukturu a rozsah údajů vedených v centrálním registru majetku státu, termíny pro jejich poskytování, jakož i rozsah a podmínky jejich sdílení pro potřeby organizační složky, která údaje poskytl, a dalších organizačních složek upraví prováděcí právní předpis.

(2) Centrální registr majetku státu přebírá a využívá údaje z centrálního registru administrativních budov (§ 14b), z informačního systému katastru nemovitostí a ze základních registrů. Organizační složka poskytuje podle odstavce 1 do centrálního registru majetku státu pouze ty údaje, které z těchto informačních systémů nelze získat.

§ 14b

(1) Zřizuje se centrální registr administrativních budov, jehož správcem je Úřad. Centrální registr administrativních budov slouží organizačním složkám k účelnému a hospodárnému využívání

- a) budov a dalších souvisejících nemovitých věcí nebo jejich částí ve vlastnictví státu, které slouží nebo mohou sloužit pro správní a jiné obdobné nebo související činnosti v rámci plnění funkcí státu,

b) budov a dalších souvisejících nemovitých věcí nebo jejich částí, které nejsou ve vlastnictví státu, ale pro správní a jiné obdobné nebo související činnosti v rámci plnění funkcí státu jsou organizačními složkami užívány.

(2) Organizační složka poskytuje do centrálního registru administrativních budov údaje o nemovitých věcech uvedených v odstavci 1 a o jejich částech v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Centrální registr administrativních budov přebírá a využívá údaje centrálního registru majetku státu (§ 14a), z informačního systému katastru nemovitostí a ze základních registrů. Organizační složka poskytuje do centrálního registru administrativních budov pouze ty údaje, které z těchto informačních systémů nelze získat. Strukturu a rozsah údajů vedených v centrálním registru administrativních budov, termíny pro jejich poskytování, jakož i rozsah a podmínky jejich sdílení pro potřeby organizační složky, která údaje poskytla, a dalších organizačních složek upraví prováděcí právní předpis.

§ 14c

Vedoucí příslušné organizační složky může z důvodu zajištění bezpečnosti nebo obrany státu rozhodnout, ve kterých případech se ustanovení § 14a a 14b nepoužijí.“

7. V § 15 odst. 4 se na konci textu věty první doplňují slova „; tím není dotčen postup podle ustanovení § 14 odst. 2, jedná-li se o nemovité věci, byty, nebytové prostory a peněžité pohledávky“ a ve větě druhé se za slova „Ponechá-li si“ vkládají slova „příslušná organizační složka“.
8. V § 18 úvodní části ustanovení se slova „podle § 24 odst. 2“ nahrazují slovy „ve veřejné dražbě“.
9. V § 18 písm. b) se slova „přednostů a dalších zaměstnanců okresních úřadů,“ zrušují.
10. § 19 zní:

„§ 19

(1) Nakládání s majetkem a jiné jednání mezi organizačními složkami navzájem se uskutečňuje na základě zápisu. Pokud plnění vyplývající ze zápisu mají povahu majetku nebo závazků vedených v účetnictví, postupují organizační složky obdobně podle zvláštních právních předpisů upravujících účetnictví²⁵⁾. Ustanovení § 31 až § 37 odst. 1 a 2 a § 39 až 42 se v případě uvedených plnění nepoužijí a organizační složky se řídí pravidly o náležitostech zápisů, podmínkami úplatného nebo bezúplatného nakládání s majetkem a dalšími pravidly nakládání s majetkem a jiného jednání, která upraví prováděcí právní předpis.

(2) Nakládají-li organizační složky podle odstavce 1 s věcmi, které se evidují v katastru nemovitostí České republiky²⁶⁾, zajistí též, aby byl proveden záznam²⁷⁾

do katastru nemovitostí. Pro tyto účely je zápis podle odstavce 1 listinou osvědčující příslušnost přejímající organizační složky²⁸⁾.

(3) Jestliže bylo v rámci příslušné organizační složky (§ 9) rozhodnuto o nepotřebnosti (§ 14 odst. 7) majetku nacházejícího se na území České republiky, lze jej přednostně nabídnout Úřadu. Úřad může takový majetek převzít i v případě, že jej k plnění úkolů v rámci stanoveného předmětu činnosti nepotřebuje. Převezme-li Úřad takový majetek, je s ním příslušný hospodařit v souladu s ustanovením § 9 a platí pro něj ustanovení § 14 odst. 7.

(4) Jestliže bylo v rámci příslušné organizační složky (§ 9) rozhodnuto o nepotřebnosti (§ 14 odst. 7) majetku, lze jej přednostně nabídnout a převzít mezi organizačními složkami v působnosti téhož zřizovatele nebo ústředního správního úřadu anebo je-li jedna organizační složka vůči druhé zřizovatelem nebo ústředním správním úřadem, a to i když přejímající organizační složka tento majetek nepotřebuje k plnění úkolů v rámci stanoveného předmětu činnosti, pokud takový postup povede k hospodárnějšímu naložení s tímto majetkem. Ustanovení odstavce 3 věty třetí se pro přejímající organizační složku použije obdobně.

(5) Pokud příslušná organizační složka (§ 9) nevyužila postup podle odstavců 3 nebo 4, naloží s majetkem podle jeho povahy a stavu a je-li majetek způsobilý k dalšímu využití, naloží s ním ve prospěch jiné organizační složky, která jej potřebuje pro zabezpečení výkonu své působnosti nebo činnosti anebo která jej převezme ve veřejném zájmu; to platí obdobně i pro nakládání s nepotřebným majetkem, který převzal Úřad podle odstavce 3 anebo organizační složka podle odstavce 4. Nabídka jiným organizačním složkám se v případě nemovitých věcí, bytů a nebytových prostorů provádí vždy prostřednictvím příslušného registru, ve kterém je tento majetek evidován (§ 14a, 14b), nebrání-li tomu uplatnění postupu podle ustanovení § 14c. Nabídka ostatního majetku se provádí na portálu veřejné správy. Je-li to účelné, lze nabídku jiným organizačním složkám uskutečnit souběžně i jiným vhodným způsobem.

(6) Naložit s majetkem ve prospěch právnických a fyzických osob lze teprve poté, neprojeví-li o majetek zájem jiná organizační složka a nebrání-li tomu ani veřejný zájem. Postup při nakládání s majetkem, o který neprojevíly zájem jiné organizační složky ani právnické nebo fyzické osoby, upraví prováděcí právní předpis.“.

11. V § 20 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Opatření podle odstavce 1 může vydat i ředitel bezpečnostního sboru, nakládá-li se s majetkem za podmínek stanovených zákonem upravujícím Hasičský záchranný sbor České republiky⁹¹⁾ nebo zákonem upravujícím Policii České republiky⁹²⁾.“.

Poznámky pod čarou č. 91 a 92 znějí:

⁹¹⁾ Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹²⁾ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“.

12. V § 21 odst. 1 se číslo „3“ nahrazuje číslem „6“.

13. V § 21 odst. 2 se slova „a 2“ nahrazují slovy „až 3“ a slova „odst. 3 až 6“ se nahrazují slovy „odst. 4“.

14. § 22 zní:

„§ 22

(1) Při úplatném převodu věci se vhodný zájemce o koupi, s nímž bude organizační složka jednat o uzavření smlouvy, zjistí ve výběrovém řízení, anebo se věc prodá ve veřejné dražbě⁴⁰⁾, popřípadě se k uzavření smlouvy využije veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku. V odůvodněných případech lze uskutečnit přímý prodej vybrané osobě. Postup při zjišťování zájemců o koupi a postup při stanovení podmínek, termínů a kritérií ve výběrovém řízení upraví prováděcí právní předpis.

(2) Při úplatném převodu věci organizační složka sjedná¹⁶⁾ cenu nejméně ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak³⁵⁾. Obdobně postupuje při stanovení minimální kupní ceny v rámci podmínek výběrového řízení a veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku anebo při stanovení nejnižšího podání pro účely veřejné dražby. Tím není dotčena možnost přiměřeného snížení minimální kupní ceny v dalším kole výběrového řízení nebo v nové veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku, opakovaných pro nezájem, nebo možnost snížení výše nejnižšího podání při opakované dražbě, nebyl-li předmět dražby vydražen.

(3) Bezúplatně lze věc převést pouze ve veřejném zájmu, anebo je-li bezúplatný převod hospodárnější než jiný způsob naložení s věcí nebo stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

(4) Zřizovatel si může zcela nebo zčásti vyhradit schvalování smluv o převodu věci s výjimkou silničního pozemku, u kterého z důvodu změny kategorie nebo třídy pozemní komunikace dochází k převodu do vlastnictví osoby, která má být podle zvláštního právního předpisu^{38a)} vlastníkem pozemní komunikace se změněnou kategorií nebo třídou, pokud je uzavírají jím zřízené organizační složky a nejde přitom o postup podle ustanovení § 15 odst. 2. Není-li zřizovatele, může si schvalování uvedených smluv vyhradit věcně příslušný ústřední správní úřad, a není-li ho, Ministerstvo financí.“.

Poznámky pod čarou č. 36, 36a, 37 a 38 se zrušují.

15. § 23 zní:

„§ 23

Při převodu věci, která má strategickou povahu nebo značnou peněžitou anebo jinou hodnotu, si může schválení smlouvy vyhradit vláda; ustanovení § 22 odst. 4 se v takovém případě nepoužije.“.

16. V § 24 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

17. Za § 24 se vkládá nový § 24a, který zní:

„§ 24a

(1) Při úplatném převodu nemovité věci včetně případného příslušenství, bytu nebo nebytového prostoru nacházejících se na území České republiky, nejde-li o směnu, se příslušná organizační složka (§ 9) může dohodnout s Úřadem, že Úřad pro ni prodej obstará. Příslušnost organizační složky hospodařit s předmětem prodeje není do doby jeho nabytí jinou osobou tímto postupem dotčena a organizační složka zůstává příslušnou organizační složkou i v rámci smluvního vztahu s kupujícími; úkony nezbytné k provedení prodeje a jednání s tím související včetně uzavření smlouvy, přijetí kupní ceny i případných dalších plnění však namísto příslušné organizační složky zajišťuje výlučně Úřad. Ustanovení § 22 odst. 4 se v takovém případě nepoužije, není však dotčen postup podle ustanovení § 21 odst. 2 a § 23.

(2) Součástí obstarání prodeje podle odstavce 1 je rovněž sledování plnění podmínek pro úhradu kupní ceny, uplatnění případných nedoplatků, úroků z prodlení, sjednaných smluvních sankcí nebo náhrady škody, jakož i případné ukončení smlouvy z důvodu jejího neplnění kupujícími. Za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem^{15a)} se příslušná organizační složka může dohodnout s Úřadem, že Úřad bude namísto této organizační složky jednat v řízení o povolení vkladu do katastru nemovitostí, popřípadě v řízení před soudem nebo jiným orgánem o uplatnění nároků státu spojených s prodejem.

(3) Úřad nelze v jednání při obstarání prodeje omezit podmínkami dohodnutými s příslušnou organizační složkou. Včas a v úplnosti poskytuje příslušné organizační složce informace, údaje a podklady, které se týkají průběhu obstarání prodeje a jsou přitom potřebné pro její řádné hospodaření s majetkem. Příslušná organizační složka poskytuje Úřadu včas a v úplnosti informace, údaje, podklady a součinnost, nezbytné pro jeho jednání v rámci obstarání prodeje. Obstarání prodeje podle odstavce 1 jinou osobou je vyloučeno. Nepodaří-li se Úřadu v předem dohodnuté době prodej obstarat, naloží příslušná organizační složka s předmětem prodeje v souladu s tímto zákonem.

(4) Za obstarání prodeje podle odstavce 1 nenáleží Úřadu peněžité plnění. Výdaje spojené s obstaráním prodeje hradí příslušná organizační složka. Příjem z prodeje i případná další související plnění jsou příjmem příslušné organizační složky a na její příjmový rozpočtový účet budou Úřadem odvedeny prostřednictvím jeho účtu cizích prostředků. Vznikne-li jednáním Úřadu při obstarání prodeje jiné osobě škoda a tato jiná osoba úspěšně uplatní nárok na její náhradu, uhradí škodu příslušná organizační složka a vypořádání jejích nákladů s tím spojených se provede rozpočtovým opatřením.

(5) Při obstarání prodeje s využitím veřejné dražby se ustanovení odstavců 1 až 4 použijí přiměřeně.“

18. V § 27 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nepoužijí, je-li věc nebo její část předmětem služby či jiného obdobného plnění, poskytovaných právníkou nebo fyzickou osobou výhradně té organizační složce, která je s věcí příslušná hospodařit, anebo k poskytování takové služby či jiného obdobného plnění výhradně slouží. Tím není dotčena povinnost

organizační složky sjednat v rámci úpravy právních vztahů s poskytovatelem služby potřebné podmínky týkající se používání a ochrany věci nebo její části.“.

19. V § 35 odst. 2 se slova „dlužník odmítá dluh dobrovolně splnit“ nahrazují slovy „skutečnosti nasvědčují tomu, že předpokládané náklady na vymožení pohledávky významně převýší předpokládaný příjem z této pohledávky“.

20. V § 35 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „; postup podle ustanovení § 14 odst. 5 a 6 se nepoužije“.

21. § 36 zní:

„§ 36

Zřizovatel si může zcela nebo zčásti vyhradit schvalování právních úkonů podle ustanovení § 34 a § 35 odst. 1. Nemá-li příslušná organizační složka zřizovatele, může si schvalování takto vyhradit věcně příslušný ústřední správní úřad, a není-li ho, Ministerstvo financí. Tím není dotčeno ustanovení § 34 odst. 3.“.

22. V § 37 odst. 3 se slova „a 2“ nahrazují slovy „až 3“.

23. V § 44 odst. 2 se slova „odst. 3 až 6“ nahrazují slovy „odst. 4“.

24. V § 45 odst. 2 se slova „§ 22 odst. 6“ nahrazují slovy „§ 22 odst. 4“ a slova „odst. 2“ se zrušují.

25. V § 47 odst. 1 se slova „, popřípadě jeho správa“ zrušují.

26. V § 47 se doplňuje odstavce 4, který zní:

„(4) Při obstarání prodeje Úřadem (§ 24a) se na fyzické osoby, které jednájí v rámci obstarání prodeje z titulu svých funkcí nebo pracovního zařazení u Úřadu, vztahují ustanovení odstavců 1 a 2 obdobně.“.

27. V § 48 odst. 1 se slova „a při jeho správě“ zrušují a slova „a zřizovatelé těchto organizačních složek; není-li jich, provádí kontrolu“ se nahrazují slovy „, zřizovatelé organizačních složek a“.

28. V § 48 se za odstavce 1 vkládá nový odstavce 2, který zní:

„(2) Kontrolu postupu Úřadu při obstarání prodeje (§ 24a) provádí Ministerstvo financí.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

29. V § 49 odst. 3 se slova „nebo při jeho správě“ zrušují.
30. V § 54 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „O změně v předmětu hlavní činnosti státní příspěvkové organizace lze rozhodnout podle tohoto zákona (§ 55 odst. 2), jen pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.“.
31. V § 55 odst. 2 se za slova „(§ 20)“ vkládají slova „; to platí přiměřeně i pro rozhodování o změně v předmětu hlavní činnosti státní příspěvkové organizace (§ 54 odst. 2)“.
32. V § 55 odstavce 3 a 4 znějí:
- „(3) Nakládání s majetkem a jiné jednání mezi organizačními složkami a organizacemi a mezi organizacemi navzájem se uskutečňuje na základě smlouvy⁷⁸⁾; ustanovení § 19 odst. 2 se pro tuto smlouvu použije obdobně. Pokud plnění vyplývající z těchto smluv mají povahu majetku nebo závazků vedených v účetnictví, postupují organizační složky a organizace obdobně podle zvláštních právních předpisů upravujících účetnictví²⁵⁾. Ustanovení § 31 až § 37 odst. 1 a 2 a § 39 až 42 se v případě uvedených plnění nepoužijí a organizační složky a organizace se řídí pravidly o náležitostech smlouvy, podmínkami úplatného nebo bezúplatného nakládání s majetkem a dalšími pravidly nakládání s majetkem a jiného jednání, která upraví prováděcí právní předpis.
- (4) Ustanovení § 24a se pro organizace nepoužije.“.
33. V § 59 odst. 2 se slova „odst. 2“ nahrazují slovy „odst. 3“.
34. V § 60a odstavec 6 zní:
- „(6) K platnosti smluv uzavíraných podle odstavců 1 až 5 není zapotřebí schválení podle § 22 odst. 4.“.
35. V § 60c odst. 3 se slova „odst. 2“ nahrazují slovy „odst. 3“.
36. V § 64a odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „pro zastupování státu ve věcech majetkových“ zrušují.
37. V § 65 písmeno d) zní:
- „d) pravidla o náležitostech zápisů, podmínky úplatného nebo bezúplatného nakládání s majetkem a další pravidla nakládání s majetkem a jiného jednání (§ 19 odst. 1),“.
38. V § 65 písm. e) se číslo „3“ nahrazuje číslem „6“.
39. V § 65 písmeno f) zní:
- „f) postup při zjišťování zájemců o koupi a postup při stanovení podmínek, termínů a

kritérií ve výběrovém řízení (§ 22 odst. 1),“.

40. V § 65 písmeno g) zní:

„g) pravidla o náležitostech smluv, podmínky úplatného nebo bezúplatného nakládání s majetkem a další pravidla nakládání s majetkem a jiného jednání (§ 55 odst. 3),“.

41. V § 65 se na konci písmene g) čárka nahrazuje tečkou a písmeno h) se zrušuje.

42. V § 65 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Vláda stanoví nařízením

- a) strukturu a rozsah údajů vedených v centrálním registru majetku státu a termíny pro jejich poskytování, jakož i rozsah a podmínky jejich sdílení (§ 14a odst. 1),
- b) strukturu a rozsah údajů vedených v centrálním registru administrativních budov a termíny pro jejich poskytování, jakož i rozsah a podmínky jejich sdílení (§ 14b odst. 3).“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Dnem 1. ledna 2014 vzniká krajským ředitelstvím Policie České republiky, uvedeným v § 11 odst. 1 písm. e) zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, příslušnost hospodařit s těmi návykovými látkami a prekursory včetně zařízení k jejich výrobě, přípravky obsahujícími návykové látky a jinými nebezpečnými látkami, se kterými byla dosud příslušná hospodařit organizační složka státu, uvedená v § 11 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 202/2002 Sb., a s nimiž tato organizační složka státu do 31. prosince 2013 předepsaným způsobem nenaložila, anebo je do 31. prosince 2013 za tím účelem ještě nepřevzala.
2. Jde-li o majetek podle § 10 zákona č. 219/2000 Sb., použije se § 15 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, teprve na majetek, u kterého příslušná organizační složka státu započne s postupem podle § 15 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb. po 1. lednu 2014.
3. Pokud platnost právního úkonu byla podle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2014, podmíněna schválením příslušným ministerstvem a toto schválení nebylo do 31. prosince 2013 poskytnuto a podmínka schválení příslušným ministerstvem dnem 1. ledna 2014 bez náhrady zanikla, je dnem 1. ledna 2014 tento právní úkon platně učiněn, nebrání-li jeho platnosti jiná právní skutečnost.
4. Pokud platnost právního úkonu byla podle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2014, podmíněna schválením Ministerstvem životního prostředí, toto schválení nebylo do 31. prosince 2013 poskytnuto a přitom by ke zcizení, k němuž směřuje tento právní úkon, byl třeba předchozí souhlas Ministerstva životního prostředí podle § 61b odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, postup podle bodu 3 se nepoužije a platnost právního úkonu je

nadále podmíněna schválením Ministerstvem životního prostředí podle dosavadních právních předpisů.

5. Pokud platnost právního úkonu byla podle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2014, podmíněna schválením Ministerstvem kultury, toto schválení nebylo do 31. prosince 2013 poskytnuto a přitom by ke zcizení, k němuž směřuje tento právní úkon, byl třeba předchozí souhlas Ministerstva kultury podle § 20a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, nebo podle § 11a zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, postup podle bodu 3 se nepoužije a platnost právního úkonu je nadále podmíněna schválením Ministerstvem kultury podle dosavadních právních předpisů.

Č Á S T D R U H Á

Změna zákona o státní památkové péči

Čl. III

V zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 242/1992 Sb., zákona č. 361/1999 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 146/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 18/2004 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 3/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 240/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 158/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 307/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 124/2011 Sb. a zákona č. 142/2012 Sb., se za § 20 vkládá nový § 20a, který včetně nadpisu zní:

„§ 20a

Zcizování kulturních památek ve vlastnictví České republiky

(1) Kulturní památku a národní kulturní památku ve vlastnictví České republiky lze zcizit jen s předchozím souhlasem ministerstva kultury.

(2) Souhlas podle odstavce 1 vydává písemně ministerstvo kultury pro jednotlivé případy na základě odůvodněné a doložené žádosti.

(3) Nerozhodlo-li ministerstvo kultury o vydání nebo nevydání souhlasu podle odstavce 1 do 60 dnů od doručení žádosti, platí, že souhlas byl dán a k pozdějšímu rozhodnutí se nepřihlíží. Pokud ministerstvo kultury rozhodlo souhlas nevydat, určí současně organizační složku státu nebo státní organizaci ve své působnosti, která kulturní památku nebo národní kulturní památku převezme bezúplatně do své příslušnosti hospodařit. Jestliže ministerstvo kultury rozhodlo souhlas nevydat anebo pokud byl právní úkon směřující ke zcizení učiněn či pokud jiná právní skutečnost vedoucí ke zcizení nastala před uplynutím doby uvedené v první větě, ke zcizení podle odstavce 1 platně nedojde.“

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Postup podle § 20a zákona č. 20/1987 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, se nepoužije, pokud právní úkon směřující ke zcizení kulturní památky nebo národní kulturní památky ve vlastnictví České republiky byl do 31. prosince 2013 schválen Ministerstvem kultury podle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2014, anebo pokud platnost takového právního úkonu zůstala v souladu s čl. II bodem 5 tohoto zákona schválením Ministerstvem kultury nadále podmíněna.
2. Postup podle § 20a zákona č. 20/1987 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, se nepoužije, pokud je právní úkon směřující ke zcizení činěn podle § 60a zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 229/2001 Sb.

Č Á S T T Ř E T Í

Změna zákona o ochraně přírody a krajiny

Čl. V

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákonného opatření č. 347/1992 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/1997 Sb., zákona č. 16/1997 Sb., zákona č. 123/1998 Sb., zákona č. 161/1999 Sb., zákona č. 238/1999 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 100/2004 Sb., zákona č. 168/2004 Sb., zákona č. 218/2004 Sb., zákona č. 387/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 167/2008 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 349/2009 Sb., zákona č. 381/2009 Sb. a zákona č. 350/2012 Sb., se mění takto:

1. § 23 se včetně nadpisu zrušuje.
2. § 32 se včetně nadpisu zrušuje.
3. V § 33 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
4. V § 35 se odstavec 3 zrušuje.
5. V § 36 se odstavec 3 zrušuje.
6. Za § 61a se vkládá nový § 61b, který včetně nadpisu zní:

„§ 61b

Zcizování pozemků a staveb ve zvláště chráněných územích

(1) Nezastavěné pozemky v národních přírodních památkách, národních přírodních rezervacích a národních parcích, které jsou ve vlastnictví státu, nelze zcizit. Tím nejsou dotčena práva fyzických a právnických osob podle právních předpisů upravujících majetkové restituce¹³⁾. Za zcizení se nepovažují směny pozemků na území národních parků odůvodněné zájmy ochrany přírody.

(2) Ke zcizení pozemků nebo staveb ve vlastnictví státu nacházejících se na území zvláště chráněných území, nejedná-li se o pozemky uvedené v odstavci 1 nebo o pozemky a stavby v chráněných krajinných oblastech, je třeba předchozí souhlas Ministerstva životního prostředí, a to i v případě, že pozemek nebo stavba leží na území zvláště chráněného území jen zčásti.

(3) Souhlas podle odstavce 2 vydává písemně Ministerstvo životního prostředí pro jednotlivé případy na základě odůvodněné a doložené žádosti.

(4) Nerozhodlo-li Ministerstvo životního prostředí o vydání nebo nevydání souhlasu podle odstavce 2 do 60 dnů od doručení žádosti, platí, že souhlas byl dán a k pozdějšímu rozhodnutí se nepřihlíží. Pokud Ministerstvo životního prostředí rozhodlo souhlas nevydat, určí současně organizační složku státu nebo státní organizaci ve své působnosti, která pozemek nebo stavbu převezme bezúplatně do své příslušnosti hospodařit. Jestliže Ministerstvo životního prostředí rozhodlo souhlas nevydat anebo pokud byl právní úkon směřující ke zcizení učiněn či pokud jiná právní skutečnost vedoucí ke zcizení nastala před uplynutím doby uvedené ve větě první, ke zcizení podle odstavce 2 platně nedojde.“.

7. V § 79 odst. 3 písmeno g) zní:

„g) vydává předchozí souhlasy ke zcizení pozemků nebo staveb ve zvláště chráněných územích podle § 61b odst. 2,“.

Čl. VI

Přechodné ustanovení

1. Postup podle § 61b odst. 2 až 4 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, se nepoužije, pokud právní úkon směřující ke zcizení pozemků nebo staveb ve vlastnictví státu byl do 31. prosince 2013 schválen Ministerstvem životního prostředí podle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2014, anebo pokud platnost takového právního úkonu zůstala v souladu s čl. II bodem 4 tohoto zákona schválením Ministerstvem životního prostředí nadále podmíněna.
2. Postup podle § 61b odst. 2 až 4 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, se nepoužije, pokud je právní úkon směřující ke zcizení činěn podle § 60a zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 229/2001 Sb.

Č Á S T Č T V R T Á

Změna zákona o veřejných dražbách

Čl. VII

Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 181/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 396/2012 Sb. a zákona č. 399/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 2 písm. e) se slova „nebo příslušný orgán státní správy“ nahrazují slovy „, příslušný orgán státní správy nebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových“.
2. V § 6 odst. 6 se slova „a orgány státní správy“ nahrazují slovy „, orgány státní správy a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových“.
3. V § 19 odst. 1 se za slova „orgán státní správy“ vkládají slova „,a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových,“.
4. V § 22 odst. 2 se za slova „orgán státní správy“ vkládají slova „, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových“.
5. V § 25 odst. 3 se za slova „orgán státní správy nebo“ vkládají slova „,Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových anebo orgán“.

Č Á S T P Á T Á

Změna zákona o ochraně sbírek muzejní povahy

Čl. VIII

V zákoně č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 483/2004 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb. a zákona č. 142/2012 Sb., se za § 11 vkládá nový § 11a, který včetně nadpisu zní:

„§ 11a

Zcizování sbírek ve vlastnictví České republiky

(1) Sbírku ve vlastnictví České republiky lze zcizit jen s předchozím souhlasem ministerstva.

(2) Souhlas podle odstavce 1 vydává písemně ministerstvo pro jednotlivé případy na základě odůvodněné a doložené žádosti.

(3) Nerozhodlo-li ministerstvo o vydání nebo nevydání souhlasu podle odstavce 1 do 60 dnů od doručení žádosti, platí, že souhlas byl dán a k pozdějšímu rozhodnutí se nepřihlíží. Pokud ministerstvo rozhodlo souhlas nevydat, určí současně organizační složku státu nebo státní organizaci ve své působnosti, která sbírku převezme bezúplatně do své příslušnosti hospodařit. Jestliže ministerstvo rozhodlo souhlas nevydat anebo pokud byl právní úkon směřující ke zcizení učiněn či pokud jiná právní skutečnost vedoucí ke zcizení nastala před uplynutím doby uvedené v první větě, ke zcizení podle odstavce 1 platně nedojde.“.

Čl. IX

Přechodné ustanovení

Postup podle § 11a zákona č. 122/2000 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2014, se nepoužije, pokud právní úkon směřující ke zcizení sbírky muzejní povahy ve vlastnictví České republiky byl do 31. prosince 2013 schválen Ministerstvem kultury podle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění účinném do dne 1. ledna 2014, anebo pokud platnost takového právního úkonu zůstala v souladu s čl. II bodem 5 tohoto zákona schválením Ministerstvem kultury nadále podmíněna.

Č Á S T Š E S T Á

Změna zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky

Čl. X

V části první zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb. a zákona č. 260/2008 Sb., se za hlavu II vkládá nová hlava III, která včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 10, 11 a 12 zní:

„Hlava III

Nakládání s majetkem

§ 18a

Nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu

(1) O naložení s movitou věcí ve vlastnictví České republiky mezi organizačními složkami státu, které jsou součástí hasičského záchranného sboru, nebo mezi ministerstvem a těmito organizačními složkami státu, a to přenecháním k užívání nebo změnou příslušnosti hospodařit, může rozhodnout generální ředitel opatřením¹⁰⁾.

(2) Podle odstavce 1 lze rozhodnout, jestliže majetek ve vlastnictví České republiky, s nímž je organizační složka státu příslušná hospodařit, není dostatečný

- a) k plnění jejího úkolu v souvislosti s přípravou na mimořádnou událost¹⁾ nebo krizovou situaci²⁾ anebo jejich řešením, nebo
- b) v souvislosti s dodávkou nebo poskytováním služeb v rámci humanitární pomoci podle zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí¹¹⁾.

§ 18b

Nakládání s majetkem za mimořádné události nebo krizové situace

(1) Organizační složka státu může v souvislosti s řešením mimořádné události¹⁾ nebo krizové situace²⁾ bezúplatně převést movitou věc z vlastnictví České republiky do vlastnictví územního samosprávného celku nebo jiné právnické osoby anebo fyzické osoby. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 a 21 až 23 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích¹²⁾ se nepoužijí.

(2) Organizační složka státu může umožnit bezúplatné užívání movité věci ve vlastnictví České republiky územním samosprávným celkem nebo jinou právnickou osobou anebo fyzickou osobou v souvislosti s řešením mimořádné události¹⁾ nebo krizové situace²⁾ anebo odstraňováním jejich následků, a to v nezbytném rozsahu. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 a 27 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích¹²⁾ se nepoužijí.

¹⁰⁾ § 20 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. .../2013 Sb.

¹¹⁾ Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.

¹²⁾ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní hlava III se označuje jako hlava IV.

Č Á S T S E D M Á

Změna zákona o Policii České republiky

Čl. XI

V zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb. a zákona č. 459/2011 Sb., se za § 7 vkládají nové § 7a a 7b, které včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 35 a 36 znějí:

„§ 7a

Nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu

(1) O naložení s movitou věcí ve vlastnictví České republiky mezi organizačními složkami státu, které jsou součástí policie, nebo mezi ministerstvem a těmito organizačními

složkami státu, a to přenecháním k užívání nebo změnou příslušnosti hospodařit, může rozhodnout policejní prezident opatřením³⁵⁾.

(2) Podle odstavce 1 lze rozhodnout, jestliže majetek ve vlastnictví České republiky, s nímž je organizační složka státu příslušná hospodařit, není dostatečný k plnění jejího úkolu v souvislosti s přípravou na mimořádnou událost nebo krizovou situaci anebo jejich řešením.

§ 7b

Nakládání s majetkem za mimořádné události nebo krizové situace

(1) Organizační složka státu může v souvislosti s řešením mimořádné události nebo krizové situace bezúplatně převést movitou věc z vlastnictví České republiky do vlastnictví územního samosprávného celku nebo jiné právnické osoby anebo fyzické osoby. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 a 21 až 23 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích³⁶⁾ se nepoužijí.

(2) Organizační složka státu může umožnit bezúplatné užívání movité věci ve vlastnictví České republiky územním samosprávným celkem nebo jinou právnickou osobou anebo fyzickou osobou v souvislosti s řešením mimořádné události nebo krizové situace anebo odstraňováním jejich následků, a to v nezbytném rozsahu. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 a 27 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích³⁶⁾ se nepoužijí.

³⁵⁾ § 20 zákona č. 219/2000 Sb., zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. .../2013 Sb.

³⁶⁾ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.“.

Č Á S T O S M Á

ÚČINNOST

Čl. XII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 6, pokud jde o § 14a, a bodu 42, pokud jde o § 65 odst. 2 písm. a), která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2015.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST – Závěrečná zpráva z hodnocení dopadu regulace (malá RIA)

1. Důvod předložení

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

1.2 Identifikace problému

Návrh zákona je předkládán v návaznosti na vnitřní zadání reflektující úkoly vlády v oblasti konsolidace veřejných rozpočtů a jeho zpracování bylo zařazeno do Plánu legislativních prací vlády pro rok 2011.

Schvalovací oprávnění (a také povolení výjimek a předchozí souhlasy) podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZMS“) jsou v případě Ministerstva financí jednou z forem naplňování jeho obecné působnosti ústředního správního úřadu na úseku hospodaření s majetkem státu založené kompetenčním zákonem a představují integrální součást koncepce úpravy tohoto zákona jako normy regulující základní principy hospodaření s majetkem státu a v rámci toho i chování státu v soukromoprávních vztazích při nakládání s majetkem státu. Spolu se schvalovacím oprávněním dalších vybraných ministerstev (Ministerstvo kultury, Ministerstvo životního prostředí) sledují především účel preventivní kontroly majetkoprávních výstupů státu ve vybraných případech. Současně při svém verifikačním efektu ve vztahu k postupu a rozhodnutím příslušné organizační složky státu nebo státní organizace v působnosti ZMS a relativně nezávislém uplatňování představují významný protikorupční mechanismus.

Účinnost schvalovacího systému je z podstaty věci závislá na odbornosti a komplexnosti výkonu schvalovací agendy. Případný formální přístup a nízká míra znalosti dané problematiky tuto účinnost oslabují a v extrému jsou pak schopny schvalovací mechanismus degradovat na čistě administrativní akt.

Důsledný a kvalitní výkon této agendy ovšem zároveň pro Ministerstvo financí dlouhodobě představuje zdroj kritiky za značnou délku schvalovacího procesu zejména u smluv, kterými dochází ke zcizování státního majetku ve prospěch nestátních subjektů (schvalování podle § 22 odst. 3 ZMS). Ze strany uvažovaných nabyvatelů pak samozřejmě v této kritice často hraje roli pochopitelný zájem motivovaný např. délkou doby, po kterou mají k dispozici prostředky na úhradu kupní ceny (úvěry, půjčky), provozními důvody či potřebou přikročit k rekonstrukci a úpravám na majetku a pod., převádějící organizační složky státu a státní organizace zase argumentují případnou nutností dále vynakládat určité prostředky na ostrahu či základní péči o majetek a zhoršováním jeho stavu.

Stav agendy, která na Ministerstvu financí zahrnuje sledované schvalování prodejů státního majetku (fakticky do této agendy patří v převážné většině smlouvy o úplatném a zčásti také bezúplatném převodu vybraného státního majetku do vlastnictví nestátních subjektů, schvalované podle § 22 odst. 3 ZMS, sporadicky pak i smlouvy o bezúplatném nabytí vybraného majetku pro stát, schvalované podle § 12 odst. 2 ZMS, a výjimky ke zřízení věcného břemene na majetku státu ve vybraných případech, povolované podle § 26 odst. 1 ZMS, od 1. 6. 2010 též předchozí souhlasy dle § 12 odst. 4 ZMS) z hlediska četnosti v delším časovém období názorně ilustruje následující tabulka.

období (stav na konci měsíce)	nevyř. celkem	nové	vyř. celkem	z toho		období (stav na konci měsíce)	nevyř. celkem	nové	vyř. celkem	z toho	
				schvál.	neschv.					schvál.	neschv.
7.2007	244	25	14	Nesl.	Nesl.	8.2009	180	28	29	19	10
8.	241	37	29	Nesl.	Nesl.	9.	176	26	35	20	15
9.	240	27	24	Nesl.	Nesl.	10.	156	15	34	19	15
10.	258	38	25	Nesl.	Nesl.	11.	161	19	14	7	7
11.	251	40	51	Nesl.	Nesl.	12.	172	25	13	7	6
12.	268	35	17	Nesl.	Nesl.	1.2010	195	29	16	5	11
1.2008	261	58	57	Nesl.	Nesl.	2.	176	26	42	24	18
2.	258	73	76	64	12	3.	178	36	40	28	12
3.	269	59	67	51	16	4.	199	30	11	6	5
4.	278	73	51	45	6	5.	208	35	27	24	3
5.	279	26	24	15	9	6.	212	30	34	21	13
6.	269	35	49	38	11	7.	231	40	24	13	11
7.	283	42	28	23	5	8.	222	18	28	19	9
8.	254	35	64	41	23	9.	211	21	30	20	10
9.	254	30	48	36	12	10.	230	30	13	9	4
10.	214	25	54	42	12	11.	211	25	46	33	13
11.	210	39	56	41	15	12.	223	30	16	11	5
12.	231	44	23	17	6	1.2011	233	33	25	21	4
1.2009	236	55	49	42	7	2.	222	25	34	24	10
2.	242	60	54	41	13	3.	224	37	35	31	4
3.	228	38	58	40	18	4.	216	18	28	16	12
4.	236	56	52	39	13	5.	218	26	26	23	3
5.	217	25	57	34	23	6.	208	18	30	26	4
6.	204	33	54	40	14	7.	212	24	19	13	6
7.	178	29	55	24	31	8.					

Vyplývá z ní mimo jiné průměrný měsíční nápad nových případů v počtu **34,3**, průměrný počet vyřízených případů v měsíci **36,4** a průměrný permanentní počet nevyřízených případů (dosud nerozpracovaných i rozpracovaných) **224**. Schválené smlouvy se na případech vyřízených v příslušném období podílejí vcelku rozsahem cca **71%**, neschálené smlouvy rozsahem cca **29%**. Při uvedených průměrných počtech pak průměrná doba vyřízení jednoho případu (ať již formou kladného nebo záporného rozhodnutí) trvá cca **6,15 měsíce** (ve skutečnosti se ovšem tato doba u jednotlivých případů může i značně lišit, a to ve směru zkrácení i prodloužení podle jejich povahy a složitosti, ale také např. následkem momentální konkurence dalších agend v útvaru).

Lze tedy shrnout, že v základu úvah o případné novelizaci ZMS stál problém časového faktoru v procesu nakládání s majetkem státu v obecném režimu ZMS, konkrétně při jeho prodeji.

Uvedený hlavní problémový okruh byl doplněn i o některé prvky vážící se především k přijaté Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 (usnesení vlády ze dne 5. ledna 2011 č. 1, ve znění usnesení vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 65, usnesení vlády ze dne 18. května 2011 č. 370 a usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2011 č. 837; dále jen „Strategie vlády“) a postupně i k záměru vybudovat centrální registr majetku státu. S využitím praktických poznatků věcně příslušného útvaru Ministerstva financí, podnětů ostatních útvarů ministerstva i námětů některých jiných resortů byla pak návazně identifikována také další věcná témata dílčí nebo doprovodné povahy, k jejichž dořešení by bylo na místě případný legislativní vstup do ZMS využít.

Naplňování legislativního záměru bylo v průběhu vypořádávání vnějšího připomínkového řízení zásadním způsobem ovlivněno aktualizací Strategie vlády (usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2011 č. 837), a to konkrétně jejího bodu 2.3. Nicméně i přes úpravu tohoto bodu zmíněnou aktualizací, která reagovala na podstatný fakt, že **ZMS nepostihuje hospodaření a nakládání s veškerým majetkem státu** a že protikorupční efekt, spojovaný při hodnocení plnění Strategie vlády zpočátku právě a jen s novelizací ZMS, je takto oslaben, byl ve výsledku i přes nutnou nekomplexnost obnoven záměr vytvořit v rámci ZMS určité předpoklady pro soustředování údajů týkajících se vybraných dispozic s majetkem státu (včetně prodejů a pronájmů) do jednoho místa a současně pro zveřejnění těch údajů, které budou pro informaci veřejnosti relevantní. Tím by mělo dojít k očekávanému posílení transparentnosti při dispozicích s majetkem státu. K naplnění tohoto cíle se proto předkladatel rozhodl do návrhu opětně zařadit legislativní úpravu centrálního registru majetku státu a současně pověřit vybranou organizační složkou státu zveřejňováním potřebných údajů.

Ve výsledku je možno problémy určené k řešení specifikovat takto:

- A. přetrvávající vysoké časové nároky procesu nakládání s nepotřebným majetkem státu,
- B. potřeba posílení transparentnosti při nakládání s majetkem státu ve smyslu Strategie vlády, a to s akcentem zejména na dostupnost informací o případech nakládání s majetkem státu,
- C. nedostatek právního prostoru pro speciální postupy zpravodajských služeb České republiky při hospodaření s majetkem státu, ale také pro operativní formy nakládání s majetkem státu v rámci vybraných bezpečnostních sborů při řešení mimořádných událostí a krizových situací,
- D. potřeba zohlednit specifika hospodaření a nakládání s vybranými nebezpečnými látkami a zařízeními k jejich výrobě při určení organizační složky státu příslušné hospodařit s tímto druhem majetku,
- E. zastaralost pravidel pro určení výše úroku z prodlení u veřejnoprávních pohledávek státu,
- F. zvýšení průkaznosti evidence u vybraného majetku státu cestou jejího podřízení standardnímu režimu účetnictví,
- G. existence potenciálního výkladového problému v souvislosti s aplikací § 27 ZMS na případy používání státního majetku jako předmětu nebo prostředku služby poskytované státu (motivováno konkrétním kontrolním závěrem Nejvyššího kontrolního úřadu),
- H. potřeba nastavení operativnějších podmínek pro upuštění od vymáhání bagatelních pohledávek státu a provázání konečné povahy dispozice s pohledávkou státu formou jednostranného upuštění od jejího vymáhání s jednoznačným ukončením standardních povinností spojených s aktivní péčí o tento druh státního majetku,
- I. posílení reálné odpovědnosti příslušných organizačních složek státu a státních organizací a jejich zřizovatelů a správců kapitol státního rozpočtu při vybraných případech nakládání s pohledávkami státu.

1.3 Identifikace cílů, kterých má být dosaženo, a rizik spojených s nečinností

Řešení problému ad A by mělo směřovat k vytvoření předpokladu pro zrychlení procesu nakládání s nepotřebným majetkem státu jak v poslední fázi vázané zejména na schvalovací oprávnění Ministerstva financí, tak současně k vytvoření takových podmínek, jež by do určité míry umožnily uspišit i přípravu majetkoprávních dispozic, kterou zatím zajišťují jednotlivé organizační složky státu a státní organizace v působnosti ZMS. Rezignace na hledání vhodných a účinných opatření bude pouze dále snižovat efektivitu celého procesu následkem ztrát, které dlouhodobější péče o nepotřebný majetek standardně vyvolává.

Současné řešení problému ad B výše popsany cíl vhodně doplňuje a umocňuje. Posílení transparentnosti by v obecném smyslu Strategie vlády mělo být realizováno v kontextu s dosavadními i nově zaváděnými postupy při nakládání s majetkem státu s výslovným upřednostněním těch forem, které ze své podstaty omezují prostor pro korupci, umožňují zpeněžit majetek státu efektivním způsobem a současně jsou kompatibilní s dalšími podmínkami ZMS¹⁾. Současně by informace o těchto dispozicích měly být v relevantním rozsahu dostupné veřejnosti a zároveň využitelné při vlastním hospodaření s majetkem státu i při jeho kontrole. Nepřijetím vhodných opatření k řešení problému ad B by přetrvávala různost a potenciálně tedy i nižší účinnost a kontrolovatelnost postupů institucí hospodářských s majetkem státu při nakládání s tímto majetkem. Nebyl by podpořen postup v intencích přijaté Strategie vlády.

V případech ad C a D by mělo být reagováno na potřeby spojené s praktickými aspekty hospodaření a nakládání s některým majetkem určeným pro speciální účely nebo majícím speciální povahu, tak aby v konkrétních případech nevznikal prostor pro porušování nebo obcházení obecných pravidel ZMS anebo jejich dodržování naopak nevyvolávalo ve specifických podmínkách jeho užívání zbytečné administrativní nároky.

Problémy ad E, F, G a H dokumentují potřebu změny nebo doplnění konkrétních ustanovení ZMS z důvodů výkladových a aplikačních s tím, že bez těchto zásahů mohou vznikat resp. budou přetrvávat již existující dílčí nejasnosti jak v postupech spojených s hospodařením s majetkem státu, tak i při kontrole jejich správnosti.

Problém ad I vychází z hodnocení efektivity jednoho ze schvalovacích oprávnění Ministerstva financí, které je spojeno s nakládáním s pohledávkami státu, a zjištění, že zachování dosavadního stavu ve výsledku oslabuje zainteresovanost zřizovatelů resp. správců kapitol státního rozpočtu na sledování postupu jimi zřízených a řízených organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS.

2. Návrh variant řešení

2.1 Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“

VARIANTA 0

V jejím rámci nebudou přijata žádná opatření, ať již legislativní nebo nelegislativní. Takové řešení u žádného z identifikovaných problémů nepovede ke sledovanému cíli a bude

¹⁾ K využívání transparentních a efektivních způsobů zjišťování zájemců o koupi založených na metodě soutěže a výběru ovšem již dosavadní pravidla ZMS od počátku jeho platnosti příslušné organizační složky státu i státní organizace v jeho působnosti vedou (srov. zejm. vůdčí principy vyjádřené v § 14 odst. 1 ZMS) a jejich rámcová pravidla upravuje prováděcí vyhláška k zákonu. Tyto postupy kontinuálně a důsledně akcentuje i metodika Ministerstva financí.

zde přetrvávat nežádoucí stav a popsaná rizika, v případě problému ad B navíc nebude plněn prioritní cíl sledovaný vládou.

VARIANTA 1

K řešení identifikovaných problémů by byla použita nelegislativní opatření. Z hlediska jednotlivých problémových okruhů A až I lze prostor pro realizaci touto formou popsat následovně.

- A. Opatření v rámci MF, která by při zachování stávající kvality umožnila rychlejší výkon agendy, je možno za současného organizačního uspořádání věcně příslušného útvaru, s limitovanými mzdovými prostředky a tedy i s omezeným personálním vybavením realizovat pouze částečně v podobě případných dílčích úprav organizace práce na úkor dalších agend; nastavení jiných („měkčích“) hodnotících hledisek a zúžení rozsahu přezkumu by však již mělo vliv na celkovou věcnou účinnost a znamenalo by posílení formálního prvku.
- B. Nelze realizovat s dostatečnou účinností a v intenzitě, která by naplňovala sledovaný cíl vlády.
- C. až I. Vzhledem k podstatě problému, tedy potřebě změny či doplnění konkrétní právní úpravy, nelze realizovat.

Pro současné řešení všech identifikovaných problémů lze proto tuto variantu bez dalšího vyhodnotit jako nepoužitelnou a její podrobnější hodnocení již není prováděno.

VARIANTA 2

- A. Schvalovací oprávnění Ministerstva financí při zcizování státního majetku stejně jako obdobná schvalovací oprávnění Ministerstva kultury a Ministerstva životního prostředí budou zachována v dosavadním zákonem stanoveném rozsahu, do ZMS však budou doplněny alternativní fakultativní postupy pro organizační složky státu a zčásti i pro státní organizace v působnosti ZMS, jimiž se především umožní část případů nakládání s nepotřebným majetkem státu nasměrovat na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „Úřad“), a to jednak formou dohodnuté změny příslušnosti hospodařit s takovým majetkem (Úřad bude moci nepotřebný majetek od organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS převzít a celý další zákonný proces naložení s majetkem pak zajistí sám), anebo v případě prodeje formou právní služby - jeho dohodnutého obstarání pro příslušnou organizační složku ze strany Úřadu. Protože Úřad již dle současné podoby ZMS v důsledku jeho dřívějších novel při zcizování státního majetku schválení žádného z vybraných ministerstev nepotřebuje a nebude je potřebovat ani při výkonu dohodnuté služby v podobě obstarání prodeje, měl by se v důsledku možnosti použití těchto nových postupů při nakládání s majetkem státu proces nakládání s majetkem státu zrychlit; k uspíšení procesu nakládání s nepotřebným majetkem státu by současně měly přispět i stávající zkušenosti Úřadu s majetkoprávními dispozicemi a jeho obecně lepší odborná personální vybavenost pro tyto účely.
- B. Ustanovení ZMS budou doplněna v souladu s cílem vlády tak, aby podpořila užívání transparentních forem prodeje státního majetku, včetně veřejných dražeb, a umožnila získávat a shromažďovat a současně zveřejňovat údaje o nakládání s majetkem státu jak pro jeho interní potřebu, tak za účelem zpřístupnění relevantních informací veřejnosti.
- C. až I. Identifikované problémy budou řešeny úpravou nebo doplněním konkrétních ustanovení ZMS.

VARIANTA 3

- A. Schvalovací oprávnění Ministerstva financí při zcizování státního majetku bude jakožto nejfrekventovanější zrušeno bez náhrady, do ZMS budou navíc doplněny alternativní

fakultativní postupy pro organizační složky státu a zčásti i pro státní organizace v působnosti ZMS, jimiž se především umožní část případů nakládání s nepotřebným majetkem státu nasměřovat na Úřad, a to jednak formou dohodnuté změny příslušnosti hospodařit s takovým majetkem (Úřad bude moci nepotřebný majetek od organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS převzít a celý další zákonný proces naložení s majetkem pak zajistí sám), anebo v případě prodeje formou právní služby - jeho dohodnutého obstarání pro příslušnou organizační složku státu ze strany Úřadu. Protože Úřad již dle současné podoby ZMS v důsledku jeho dřívějších novel při zcizování státního majetku schválení žádného z vybraných ministerstev nepotřebuje a nebude je potřebovat ani při výkonu dohodnuté služby v podobě obstarání prodeje, budou ve výsledku schvalování podléhat přímo ze zákona jen ty smlouvy, které spadají pod schvalovací oprávnění Ministerstva kultury a Ministerstva životního prostředí a které bude sjednávat sama příslušná organizační složka státu nebo státní organizace v působnosti ZMS (t.j. když nevyužije nových možností naložení s nepotřebným majetkem, které bude zajišťovat Úřad). Redukce schvalovacích oprávnění na straně Ministerstva financí však bude kompenzována rozšířením jeho role v následné kontrole a oproti současnému stavu rozšířením dosavadního prostoru pro schvalování vybraných smluv ze strany zřizovatelů a věcně příslušných ústředních správních úřadů na základě jejich výhrady. I v této variantě by současně k urychlení procesu nakládání s nepotřebným majetkem státu měly přispět stávající zkušenosti Úřadu s majetkoprávními dispozicemi a jeho obecně lepší odborná personální vybavenost pro tyto účely.

B. až I. Řešení shodná s variantou 2.

2.2 Dotčené subjekty

Řešení identifikovaných problémů bude vykazovat dopady primárně pouze pro stát jako vlastníka; v jeho rámci pak především pro Úřad jako hlavního aktéra případných nových postupů spojených s nakládáním s majetkem státu v obecném režimu ZMS, dále pro příslušné hospodařící organizační složky státu a státní organizace v působnosti ZMS (potenciálně zejména z pohledu očekávaného zrychlení procesu nakládání s majetkem státu a předpokládaného poklesu s tím spojených nákladů a ztrát, stejně jako většího prostoru pro jejich samostatné rozhodování, ale i odpovědnost, současně však také rizika určitého poklesu míry cílené kontroly nad postupy těchto institucí, včetně Úřadu) a dále pak pro doposud schvalující Ministerstvo financí, které se bude muset ve větším rozsahu soustředit především na formy následné kontroly. Při vypořádání připomínek z vnitřního připomínkového řízení nakonec přehodnotilo dosavadní stanovisko ke své ingerenci v procesu zcizování vybraného státního majetku i Ministerstvo životního prostředí, když po jednáních s Ministerstvem financí přijalo řešení v podobě přesunu svých dosavadních oprávnění schvalovat vybrané smlouvy o převodech státního majetku na nestátní subjekty v určité modifikované podobě výlučně na platformu „svého“ zákona č. 114/1992 Sb.. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a tedy i možnost současně posílit své dosavadní nástroje ochrany zájmů spadajících do jeho působnosti. To pak souvztačně dovolilo pojmout redukci stávajících schvalovacích mechanismů v ZMS ještě komplexněji.

Pouze druhotně se uvažované řešení může v konkrétních případech dotknout též fyzických a právnických osob v pozici potenciálních smluvních partnerů státu (zejména z hlediska délky doby převodu státního majetku do jejich vlastnictví, po kterou eventuelně tyto osoby musejí mít vázány prostředky na úhradu kupní ceny nebo po kterou prozatím nemohou realizovat vlastní záměry s tímto majetkem, ale také z hlediska prostoru pro ucelenější informace ovlivňující jejich zájem o nabytí nebo nájem majetku od státu). Tyto osoby v majetkoprávních vztazích se státem jednají výlučně v souladu se svojí vůlí a na bázi

smluvní volnosti a zmíněné faktory tedy budou moci jejich chování ovlivňovat pouze nepřímo.

Pokud jde o územní samosprávné celky, nemají v rámci obecného režimu nakládání s majetkem státu podle ZMS žádné speciální postavení, zákon neukládá převádět majetek státu obcím a krajům povinně nebo přednostně, stejně jako neukládá obcím ani krajům povinnost majetek od státu přebírat. Majetkoprávní jednání mezi státem a územními samosprávnými celky je pouze věcí dohody, kdy pravidla ZMS jen usměrňují jednání příslušných organizačních složek státu a státních organizací tak, aby sjednaly majetkoprávní dispozici ve výsledku pokud možno výhodně pro stát. V tomto smyslu se zamýšlené řešení může územních samosprávných celků týkat jedině v rozsahu, který je identifikován pro ostatní nestátní subjekty především v pozici potenciálního nabyvatele (zámce o nájem) státního majetku.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů všech variant

Z popsaných variant lze reálně hodnotit variantu 2 a variantu 3. Pro názornost se provádí i hodnocení varianty 0. Varianta 1 byla z hlediska schopnosti řešení identifikovaných problémů kvalifikována jako nerealizovatelná a dále se nehodnotí (viz výše).

Varianty jsou hodnoceny z hlediska nákladů a přínosů řešení problému ad A., který má v celkovém záměru případných změn v ZMS a jejich dopadech určující význam. Ostatní řešené problémy mají ve své podstatě buď doplňkový či podpůrný charakter, anebo se jedná o příležitostná dílčí (technická) doplnění a zpřesnění neměnicí podstatu regulace. Vzhledem k charakteru primárního cíle, jímž je v případě řešení problému ad A pouze obecně předpokládaná časová úspora bez možnosti bližšího vymezení či odhadu zkrácení celkového procesu nakládání s nepotřebným majetkem státu, nelze náklady a přínosy kvantifikovat v peněžním vyjádření a je možno je prezentovat pouze věcným popisem; povahová různost specifikovaných nákladů a přínosů navíc do určité míry ztěžuje jejich vzájemnou porovnatelnost.

Administrativní náročnost nebyla samostatně předmětem hodnocení, protože porovnávání varianty by v komplexu neměly být doprovázeny jejím zásadním poklesem ani nárůstem (varianta 0 – je zachován schvalovací proces, stav se nemění, varianty 2 a 3 sice na jedné straně budou znamenat omezení nebo eliminaci administrativy při schvalování, ale administrativa bude spojena i s novými postupy při nakládání s majetkem státu, na nichž se bude podílet Úřad).

V souvislosti s navrhovaným způsobem řešení problému ad A je současně třeba upozornit, že jakékoli zásahy do podstaty i rozsahu schvalovacích mechanismů budou muset být vyvažovány posílením dalších nástrojů, jejichž prostřednictvím Ministerstvo financí svoji roli ústředního správního úřadu v utváření systému hospodaření s majetkem státu naplňuje, v daném kontextu tedy primárně na poli kontroly. K oslabení resp. eliminaci rizik spojených s korupcí by měla přispět výslovná preference transparentních forem nakládání s majetkem státu, jako jsou (již tradičně) výběrová řízení, ale také veřejné dražby, stejně jako zaváděné zveřejňování.

VARIANTA 0		VARIANTA 2		VARIANTA 3	
náklady	přínosy	náklady	přínosy	náklady	přínosy
obecně předpoklad přetrvávající časové náročnosti schvalovací fáze			obecně předpoklad zrychlení procesu nakládání s majetkem státu		obecně předpoklad zrychlení procesu nakládání s majetkem státu

	zachování vnější preventivní kontroly organizačních složek státu a státních organizací na bázi ex ante	potenciální redukce ucelené vnější preventivní kontroly organizačních složek státu a státních organizací na bázi ex ante		redukce vnější preventivní kontroly organizačních složek státu a státních organizací na bázi ex ante ze strany MF	posílení prostoru pro využití schvalovacích oprávnění ze strany zřizovatelů, popř. ústředních správních úřadů, a vlády
					zásadní posílení vnější kontroly ex post ze strany MF
	obecně předpoklad zachování stávající kvality právního jednání při nakládání s majetkem státu	riziko zhoršení kvality právního jednání při nakládání s majetkem státu	předpokládaná částečná eliminace zhoršení kvality právního jednání státu v důsledku zapojení Úřadu (zkušenosti, odborné personální vybavení)	riziko zhoršení kvality právního jednání při nakládání s majetkem státu	předpokládaná částečná eliminace zhoršení kvality právního jednání státu v důsledku zapojení Úřadu (zkušenosti, odborné personální vybavení)
	zachování přirozeného vnějšího protikorupčního nástroje	oslabení přirozeného vnějšího protikorupčního nástroje	zvýraznění transparentních forem prodeje majetku	oslabení přirozeného vnějšího protikorupčního nástroje	zvýraznění transparentních forem prodeje majetku
		zavedení nežádoucího motivačního prostředí v podobě umožnění volitelného „obcházení“ standardního postupu při nakládání s majetkem státu	vytvoření zákonného prostotu pro přípravou a testovací fázi záměru postupného soustředování procesu nakládání s majetkem státu u jedné vybrané organizační složky státu	narušení věcné podstaty a oslabení smyslu dosud stále poměrně uceleného a relativně vyváženého schvalovacího systému ZMS	vytvoření zákonného prostotu pro přípravou a testovací fázi záměru postupného soustředování procesu nakládání s majetkem státu u jedné vybrané organizační složky státu
obecně předpoklad zachování stávající nákladovosti procesu přípravy majetkoprávních dispozic			obecně předpoklad poklesu nákladů a ztrát spojených s procesem nakládání s majetkem státu		obecně předpoklad poklesu nákladů a ztrát spojených s procesem nakládání s majetkem státu
		potenciálně značné zvýšení nároků na rozpočtové prostředky Úřadu a potažmo příslušné kapitoly MF, vyvolané nárůstem objemu majetku, s nímž bude Úřad příslušný hospodařit	potenciální úspory rozpočtových prostředků v ostatních resortech, spojených s péčí o majetek, který převezme Úřad	potenciálně značné zvýšení nároků na rozpočtové prostředky Úřadu a potažmo příslušné kapitoly MF, vyvolané nárůstem objemu majetku, s nímž bude Úřad příslušný hospodařit	potenciální úspory rozpočtových prostředků v ostatních resortech, spojených s péčí o majetek, který převezme Úřad
		potenciální potřeba navýšení počtu zaměstnanců a nárůstu mzdových nákladů u Úřadu v souvislosti se zajišťováním nových úkolů	potenciální personální a mzdová úspora u ostatních organizačních složek státu a státních organizací, vyvolaná poklesem frekvence nakládání s nepotřebným majetkem státu	potenciální potřeba navýšení počtu zaměstnanců a nárůstu mzdových nákladů u Úřadu v souvislosti se zajišťováním nových úkolů	potenciální personální a mzdová úspora u ostatních organizačních složek státu a státních organizací, vyvolaná poklesem frekvence nakládání s nepotřebným majetkem státu
přetrvávání vysoké míry zatížení MF při výkonu schvalovací agendy		absence potenciální úspory personální a mzdové u MF s ohledem na nutnost zajištění kompenzačních agend (zejm. kontrola)		absence potenciální úspory personální a mzdové u MF s ohledem na nutnost zajištění kompenzačních agend (zejm. kontrola)	
3	3	7	7	7	9
náklady a přínosy jsou vyrovnané		náklady a přínosy jsou vyrovnané		převažují přínosy	
doporučená varianta 3					

3.2 Konzultace

Okruh konzultovaných subjektů byl ovlivněn věcným zaměřením identifikovaných problémů spojených s interním procesem majetkoprávního jednání státu jako vlastníka, v jehož rámci byly zjištěny, a byl proto v této fázi orientován zásadně na státní instituce. Naopak další konzultace mimo tento rámec nebyly vyhodnoceny jako účelné a konstruktivní.

Věcné vymezení základního problému ad A, k jehož řešení začala být regulace prvotně zvažována, tedy časových nároků schvalovacího procesu jako poslední z fází vybraných případů nakládání s majetkem státu, se odvíjí od praktických zkušeností s průběhem majetkoprávních dispozic, jež byly předmětem řady jednání, která Ministerstvo financí vedlo s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a dalšími organizačními složkami státu a státními organizacemi. Konkrétní náměty pro možná řešení jsou výsledkem konzultací na úrovni vedení Ministerstva financí a vedení příslušné sekce a vycházejí i z pracovních návrhů Úřadu, z hlediska finálně doporučené varianty (viz dále bod 4) pak zčásti korespondují i s náměty uplatněnými Ministerstvem obrany.

V případě problému ad B je cílové řešení dáno rámcově směřováním Strategie vlády; s jejím původním hlavním gestorem, Ministerstvem vnitra, proto probíhaly zejména konzultace o věcném zaměření nezbytného legislativního zásahu i okruhu norem, u kterých by mělo ke změnám dojít, a některé jeho legislativní náměty byly využity při přípravě paragrafového znění doporučené varianty. K danému tematickému okruhu byly vedeny diskuse i s příslušným útvarem pro koordinaci boje s korupcí Úřadu vlády a Ministerstvem pro místní rozvoj.

Na identifikaci a hledání způsobů řešení dalších problémů pojatých do uvažované regulace (ad C až I) se pak podílely konzultace vedené s dalšími věcně příslušnými útvary Ministerstva financí (ale v konkrétních souvislostech také např. s Nejvyšším kontrolním úřadem, Ministerstvem vnitra a Úřadem) a jejich podněty a náměty.

Na finálním posouzení vhodnosti uvažované regulace i zvolených řešení se výrazně odrazily poznatky z meziresortního připomínkového řízení a navazujících jednání, které ve výsledku vedly k posílení cílových prvků transparentnosti a efektivity v návrzích konkrétních změn.

3.3 Implementace a vynucování

Navrhovaná regulace není spojena s potřebou speciálního zavádění ve vztahu k dotčeným subjektům a nebude v tomto směru znamenat žádné zvýšené náklady. Aplikace pravidel bude probíhat s využitím standardních mechanismů řízení a metodiky. Regulace rovněž nebude spojena s žádným bezprostředním vynucováním, protože svojí podstatou režim jednání příslušných organizačních složek státu a státních organizací na vybraném úseku převážně uvolňuje a mění nebo nově zavádí pouze dílčí postupové kroky, které nemodifikují povahu regulace a nedotýkají se práv a povinností na straně fyzických nebo právnických osob stojících mimo státní sféru. Nové úkoly se budou se ve větší míře týkat Úřadu a zčásti i Ministerstva financí.

3.4 Přezkum účinnosti

Bude prováděn průběžně s využitím standardních kontrolních mechanismů.

4. Návrh řešení

4.1 Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Z hlediska rámcového porovnání předpokládaných pozitiv a negativ (nákladů a výnosů) u identifikovaných variant řešení, v návaznosti na věcné usměrnění vyplývající opakovaně z rozhodnutí vedení Ministerstva financí, a především pak s ohledem na jediné nosnou legislativní formu řešení, a to i s přihlédnutím k cílům vyplývajícím ze Strategie vlády, se jako vhodnější z variant 2 a 3, které jsou na této formě řešení založeny, hodnotí a pro další postup navrhuje **varianta 3**. Samotný časový efekt varianty v podobě zkrácení celkové doby trvání přípravy a realizace majetkoprávních dispozic o dobu schvalovacího procesu je schopný nastoupit v bezprostřední návaznosti na provedenou změnu, tedy s účinností novely, a to i ve vztahu ke smlouvám, které již byly Ministerstvu financí ke schválení předloženy, ale schvalovací proces u nich zatím nebyl ukončen konkrétním rozhodnutím (u těchto smluv zajistí potřebné dopady přechodné ustanovení, nastavené shodně s předchozími novelami řešícími rozsah schvalovacích oprávnění). Časová úspora a počet potenciálně dotčených smluv jsou orientačně zřejmé z údajů tabulky a jejich rozboru, zařazených v bodu 1.2 (str. 7 a 8). Další předpokládané dopady vyvolané zrušením dosavadních základních schvalovacích oprávnění Ministerstva financí a rozšířením prostoru pro zapojení Úřadu do procesu nakládání s majetkem státu, stejně jako reálné přínosy navržené výslovné preference transparentních metod prodeje (výběrové řízení, veřejná dražba), se budou moci na rychlosti, kvalitě a efektivnosti celkového procesu hospodaření s majetkem státu projevit teprve postupně. Navržená opatření by navíc ve vztahu k Úřadu měla prověřit jeho připravenost na výhledové sjednocení dispozic v nepotřebném majetkem státu v jeho rukou, a to i s přihlédnutím k trendům v okolních srovnatelných zemích, které jednoznačně inklinují k centralizovanější podobě této sféry ekonomiky státu. Řešení bude současně provázeno posílením kontrolní role Ministerstva financí a možnost vyhradit si schvalování bude oproti současnému stavu výrazně rozšířena pro zřizovatele a příslušné ústřední správní úřady; komplexnější prostor v daném směru získá také vláda.

Intenzivní diskuse v problematice nalezení vhodných forem posilujících transparentnost v procesech nakládání s majetkem státu ve výsledku znamenaly řešení v podobě využívající perspektivně centrální registr majetku státu jako součást informačního systému státní pokladny a již existující centrální registr administrativních budov (dále též „CRAB“), jehož správcem bude Úřad.

Úřad, jako správce systému, bude mít CRAB k dispozici v druhé polovině roku 2012. Realizace projektu CRAB vychází z usnesení vlády ze dne 14. května 2008č. 536, kterým bylo rozhodnuto o zařazení projektu „246 – Úprava Informačního systému majetku státu jako zvláštní grafické vrstvy nad RUIAN v návaznosti na další základní registry veřejné správy“ do projektů Smart Administration.

Finanční prostředky na projekt CRAB má Úřad zajištěny. Celková hodnota projektu je předpokládána v částce 224,8 mil. Kč bez DPH s tím, že 85% hodnoty projektu je hrazeno z finančních prostředků EU (program IOP) a zbylých 15% ze státního rozpočtu, resp. z rozpočtu Úřadu. Předmětná částka v sobě zahrnuje nejen vlastní vývoj systému (cca 110 milionů Kč bez DPH), ale také další dílčí subprojekty, ke kterým patří zejména: pasportizace vybraných státních budov, mapová vrstva budov, ISVS atestace, bezpečnostní oponent, distanční vzdělávání, HW vybavení, technologie pro přístup organizační složek do registru a portálu, rozhraní na registry státu, publicita projektu, portál pro zveřejňování nabídek a vstup organizačních složek do registru.

Dopad do rozpočtu jednotlivých státních institucí bude závislý na zvoleném způsobu přenosu evidovaných dat (ručně, migrace, integrace). Náklady jsou velmi hrubě odhadovány (záleží na počtu uživatelů v jednotlivých organizačních složkách) takto:

- **68 mil. Kč včetně DPH** - dodatečné licence s tím, že pokud se organizační složky státu a státní organizace zapojí v rámci licenčního období „All you can eat“ (končí dnem 27. října 2012) tyto náklady odpadnou,
- **40 mil. Kč včetně DPH ročně** - pro zajištění provozu.

Tento odhad je konstruován na 2100 uživatelů; bude-li počet uživatelů nižší, klesnou i náklady. Zatímco samotný CRAB už v principu dobudován je z prostředků již zajištěných (viz výše), uvedené náklady spojené s napojováním ostatních organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS představují odhadovaný budoucí výdaj.

Kvalifikovaný odhad nákladů spojených s vybudováním centrálního registru majetku státu vychází z rozpětí daného náklady na pořízení CRAB a náklady na pořízení RUIAN Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, tj. **110 – 370 mil. Kč**, přičemž náklady na jeho provoz se s využitím dostupných informací o týchž systémech odhadují v rozmezí **40 – 50 mil. Kč ročně**.

Návratnost centrálních informačních systémů nelze posuzovat pouze ve finančním vyjádření. Zavedení centrální evidence nemovitého majetku státu, zvláště pak administrativních budov, by mělo přinést dosud postrádaný jednotný, centrální přehled o množství nemovitého majetku státu dle příslušnosti hospodaření jednotlivých organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS, především pak přehled o dislokacích státních institucí, využití administrativních prostor a o nákladech na provoz administrativních budov, přehled o dispozicích s veškerým vybraným majetkem státu (pronájmy/výpůjčky, změny příslušnosti hospodařit, zeizení – úplatné/bezúplatné). Uvedené systémy by měly přispět k výraznému zrychlení a zintenzívnění toku informací nezbytných pro účinné, hospodárné a kvalifikované rozhodování o využití vybraného státního majetku, pro operativní dokumentaci jeho technického i právního stavu a současně i jako zdroj podkladů pro efektivnější kontrolu sledovaných procesů. Podle zjištění Úřadu (v rámci sdružení vybraných státních subjektů hospodařících s nemovitým majetkem státu v Evropě, tzv. PuREnet) má většina zemí západní Evropy specializované státní subjekty (úřady, agentury, obchodní společnosti), které centrálně hospodaří, nebo alespoň centrálně evidují administrativní budovy státu a prostory užívané státem. Důvodem je, že centrální systém pro jednotnou evidenci (a tím i dozor) považují za základní podmínku pro strategii a efektivitu hospodaření vlády v této finančně náročné oblasti státní administrativy. Uvedené přínosy lze tedy reálně očekávat i v našich podmínkách po plném zprovoznění registrů a napojení všech organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS.

Úprava týkající se centrálního registru majetku státu a centrálního registru administrativních budov byla proto ve výsledku do návrhu novely ZMS zařazena. Vybraná podrobnější pravidla, spojená zejména s naplněním registrů potřebnými údaji, by měla být předmětem nařízení vlády.

Účinnost vnitřního informačního systému státu postaveného na zmíněných registrech by pak mělo směrem k veřejnosti umocňovat důsledné zveřejňování vybraných informací o nakládání s majetkem státu. V daném směru relevantní údaje by měl poskytovat Úřad. Tyto informace bude veřejnost moci získávat již standardně dálkovým přístupem. Náklady spojené se zveřejňováním lze orientačně odhadnout částkou v rozpětí **260 - 300 mil. Kč**, která by měla zajistit vybudování resp. zprovoznění potřebného systému, a dále předpokládanými každoročními provozními výdaji v rozsahu velmi orientačního odhadu pohybujícího se okolo částky **50 mil Kč** v závislosti na četnosti a frekvenci užití, tedy v rozsahu obdobném jako u výše uvedených registrů. Jako primární efekt, provázející dostupnost informací o vybraných majetkoprávních dispozicích týkajících se státního majetku pro veřejnost, lze jednoznačně identifikovat celkové posílení transparentnosti v těchto specifických aktivitách státu. V úzké vazbě na tuto transparentnost budou zároveň zefektivněny i přirozené vnější kontrolní mechanismy a bude vytvořeno vhodné prostředí pro omezení resp. vytěsnění korupčních

prvků v základním spektru jednání, jež ovlivňují nakládání s významnou částí veřejných prostředků.

Po legislativně technické stránce je navrhované řešení těchto a dalších změn v ZMS provázeno návrhem již zmíněné novely zákona č. 114/1992 Sb., a dále novely zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, a to s ohledem na nutné vytvoření zákonného prostoru pro Úřad, v rámci kterého bude moci realizovat veřejné dražby jako dražebník. Vstup do stávající prováděcí úpravy, tedy vyhlášky č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, ve znění vyhlášky č. 569/2006 Sb., (dále jen „prováděcí vyhláška“) bude v přímém kontextu s změnami v zákoně minimální, protože věcná úprava je již ve vyhlášce obsažena. V rámci vnějšího připomínkového řízení byly rovněž iniciovány dílčí cílené novelizace zákona 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a to za účelem řešení problémů v rámci okruhu ad C. V případě úprav v ZMS se z hlediska aktuálního znění Legislativních pravidel vlády upozorňuje na dílčí odchylky, vyvolané nutným zachováním formulační a pojmové jednoty zákona vzhledem k době jeho vzniku (např. důsledné užívání výrazu „zvláštní právní předpis“, respektování systematiky zákona vzhledem k atypickému zařazení úpravy týkající se státních organizací, jednotné používání některých pojmů či slovních obrátů a pod.). Ve výsledku bylo upuštěno od záměru zařadit do návrhu zmocnění pro předsedu vlády k vyhlášení úplného znění, protože předkladatel jeho využití z důvodu komplexnosti předpokládá až v souvislosti s novelou ZMS, která do tohoto zákona promítne některé změny, jež s účinností od 1. ledna 2014 přinese nový občanský zákoník. Dosavadní připravená novela má být naproti tomu s ohledem na stanovené termíny a zadání projednána a nabýt základní účinnosti dříve, byť i v tomto směru se při stávajícím časovém posunu v legislativním procesu navrhuje určitá aktualizace (srov. čl. VIII návrhu zákona).

Kvantifikace přínosů a naopak nákladů v peněžním vyjádření je s ohledem na podstatu řešené regulace v této fázi spojena prakticky pouze s náklady, které lze spojovat s plným zprovozněním centrálního registru administrativních budov, dobudováním centrálního registru majetku státu a zajištěním zveřejňování relevantních údajů o nakládání s vybraným majetkem státu; pozitivní dopady lze obecně předpokládat v rovině ekonomické. Navržená opatření budou mít konkrétně vliv na výdaje státního rozpočtu (viz výše). Naproti tomu ostatních veřejných rozpočtů se připravované změny nedotýkají.

Současná ani navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen, nezasahuje do podnikatelského prostředí, nemá dopady sociální (včetně dopadů na specifické skupiny obyvatelstva) ani dopady na životní prostředí.

Kontakty

JUDr. Renata Vilhelmová

Odbor 62 – Hospodaření s majetkem státu

Tel.: 257042436, e-mail. adresa: Renata.Vilhelmova@mfcz.cz

Hodnocení dopadů regulace (malá RIA) bylo schváleno ministrem financí po projednání poradou vedení ministerstva dne 23. srpna 2011 a finálně pak po projednání konečné podoby materiálu pro schůzi vlády poradou vedení ministerstva dne 9. května 2012.

Do výsledné podoby návrhu zákona se po jeho projednání vládou promítly výsledky „Analýzy řešení směřující ke zvýšení transparentnosti při nakládání s majetkem státu a územních samospráv a při realizaci výdajů z veřejných rozpočtů“, zpracované jako úkol vyplývající z aktualizace Strategie vlády (usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2011 č. 837). Na základě této „Analýzy“ vláda svým usnesením ze dne 8. listopadu 2012 č. 802 uložila Ministerstvu financí předložit do 30. června 2013 návrh legislativního řešení, které má být připraveno podle závěrů „Analýzy“ a které má mít ve vztahu k problematice zveřejňování údajů o prodejkách a pronájmech státního majetku podobu samostatného zákona dopadajícího na všechny státní instituce hospodařící s majetkem státu, tedy i ty, které stojí mimo působnost ZMS (tj. část státních podniků a dalších státních organizací, které se řídí zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku, včetně Budějovického Budvaru, národního podniku). V zájmu naplnění této logické preference jednotného a systémového legislativního řešení a rovněž v kontextu s úpravami návrhu novely ZMS dle připomínek Legislativní rady vlády byla proto **úprava zveřejňování vybraných údajů o nakládání s majetkem státu v ZMS z návrhu zákona vypuštěna** a prvky transparentnosti sledované Strategií vlády byly posíleny v samotném procesu nakládání s majetkem státu (zejména v rovině metod výběru vhodného kupujícího při jeho prodejkách). Uvedená dílčí změna v návrhu zákona zčásti ovlivní s ním spojované dopady na státní rozpočet. V souvislosti s jeho případným přijetím a aplikací by se neměly realizovat ty náklady, jejichž vynaložení bylo původně spojováno s potřebou vybudování a zprovoznění systému pro zveřejňování vybraných informací o nakládání s majetkem státu u Úřadu (srov. odhadovaná částka 260-300 mil. Kč a odhadované roční provozní výdaje 50 mil. Kč).

Dílčí změnu doznala i navrhovaná úprava řešící zrušení schvalovacích oprávnění. V zájmu jednotného přístupu byla na základě připomínek Legislativní rady vlády do rušených schvalovacích oprávnění pojata též schvalovací oprávnění při převodech vybraných věcí z majetku státu do vlastnictví nestátních subjektů, která dosud vykonává **Ministerstvo kultury**. I v jeho případě, stejně jako u Ministerstva životního prostředí, budou však zájmy na příslušném úseku speciální ochrany, tj. pro oblast kulturních památek a sbírek, souvztažně posíleny v příslušných zákonech resortu kultury (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů), které se zároveň navrhuje v potřebném rozsahu doplnit. V souvislosti s uvedenou změnou se navýšení výdajů ze státního rozpočtu nepředpokládá; případná vyšší frekvence uplatňování kompetencí Ministerstva kultury podle uvedených zvláštních zákonů na úseku kulturních památek a sbírek by měla být vyvážena zúžením spektra hledisek, která bude Ministerstvo kultury při využívání své specializované kompetence (oproti dosavadnímu i obecně majetkoprávnímu posuzování) sledovat.

S ohledem na časový průběh projednávání návrhu zákona došlo i k posunu účinnosti zákona. Základní účinnost se předpokládá od 1. ledna 2014, ve vztahu k úpravě centrálního registru majetku státu se navrhuje účinnost od 1. ledna 2015. V důsledku uvedené změny bude tento návrh zákona, obsahující jako svoji stěžejní část novelu ZMS, dále pokračovat v legislativním procesu **souběžně s dalším návrhem novely ZMS**, který je součástí rovněž vládou schváleného návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím

rekodifikace soukromého práva. Vzhledem ke standardním legislativním postupům jejich přípravy, tj. ve vztahu k platnému znění novelizovaného zákona, nejsou zatím tyto návrhy novel ZMS vzájemně propojeny.

5. Závěrečná zhodnocení

Návrh zákona s ohledem na předmět úpravy nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou na základě Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998, o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Navrhovaná úprava, zasahující dílčími procedurálními změnami do interního postupu státu při nakládání s jeho majetkem, je v souladu s ústavním pořádkem České republiky (čl. 11 Listiny základních práv a svobod).

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, předpisy Evropské unie, judikatura soudních orgánů Evropské unie ani obecné právní zásady práva Evropské unie se na danou oblast, která je předmětem úpravy navrhovaného zákona, nevztahují.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I bodu 1

Navrhované ustanovení reaguje na potřebu vytvořit zákonný prostor ke zvláštní úpravě postupů týkajících se hospodaření s majetkem státu, který potřebují zpravodajské služby (t.j. Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace a Vojenské zpravodajství) k plnění svých úkolů podle zvláštních právních předpisů. Vzhledem ke specifickému charakteru činnosti zpravodajských služeb podléhá jejich hospodaření, materiálně technické zabezpečení a příslušné evidence a doklady (srov. Příloha č. 18 nařízení vlády č. 522/2005 Sb.) utajení podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů. Zvolená forma úpravy je určitou obdobou ustanovení, které je již obsaženo v § 2 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a umožní dotvořit systém opatření v oblasti ekonomického zabezpečení zpravodajských služeb, jež jsou nezbytná pro zajištění a utajení jejich činnosti. Konkrétní formulace reflektuje připomínku Legislativní rady vlády ve směru potřeby dodržení alespoň základního rámce vyplývajícího ze ZMS při stanovování zvláštních postupů ze strany Ministerstva financí. Ministerstvo proto bude muset „vycházet“ ze souvisejících ustanovení ZMS, přičemž toto vyjádření v sobě z podstaty věci zahrnuje požadavek (ale zároveň i nezbytný prostor) přiměřenosti při sledování zmíněného základního rámce pravidel ZMS.

K čl. I bodu 2

Předmětem je především změna obecné příslušnosti hospodařit s návykovými látkami, prekursory a zařízeními k jejich výrobě, přípravky obsahujícími návykové látky a s jinými nebezpečnými látkami. Podle dosavadního stavu zákona (§ 11 odst. 2) je s těmito věcmi příslušný hospodařit Úřad, který je s nimi povinen naložit postupem podle § 18 odst. 5 prováděcí vyhlášky, tedy předat je zčásti přímo Ministerstvu vnitra, zčásti jiným organizačním složkám státu nebo státním organizacím určeným Ministerstvem zdravotnictví. Protože většina těchto látek je s ohledem na svůj původ tak jako tak v držení orgánů Policie ČR a prakticky jediným způsobem naložení s nimi je fyzická likvidace vyžadující speciální podmínky provedení, přičemž Policie ČR již nyní tento způsob naložení s uvedenými látkami plošně zajišťuje, jeví se účelným založit příslušnost hospodařit s veškerým tímto majetkem připadajícím státu přímo pro vybrané orgány Policie ČR, které jsou zároveň organizačními složkami státu ve smyslu ZMS a které nově vznikly s účinností od 1. ledna 2009 podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tedy krajským ředitelstvím policie. Změna vyloučí administrativu při dosavadním postupu předávání tohoto vybraného majetku z Úřadu do resortu Ministerstva vnitra a současně zjednoduší podmínky pro hospodaření s tímto majetkem. Navrhovaná úprava je výsledkem předchozích jednání Ministerstva vnitra, Ministerstva financí i Úřadu.

V rámci uvedené změny se provádí i drobná pojmová úprava bez věcných dopadů, která slouží toliko k odstranění terminologické nepřesnosti („náleží“ x „přísluší“), vyvolané dílčí vládní novelou ZMS provedenou zákonem č. 274/2008 Sb. (sn. tisk 440/0 PSP 2006-2010), a sleduje zachování jednotného vyjadřování v § 11 odst. 1 ZMS.

K čl. I bodu 3

Jde pouze o změnu legislativně technické povahy reagující na skutečnost, že v ZMS by napříště měl být častěji zmiňován Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Na zaváděnou legislativní zkratku souvztažně reaguje návrh změny v § 64a odst. 1 (viz novelizační bod 36). V ostatních případech výskytu jde o ustanovení ZMS upravovaná nebo doplňovaná i z jiných důvodů, při nichž se již s užitím legislativní zkratky „Úřad“ automatiky počítá.

K čl. I bodu 4

Pro Úřad - s ohledem na jeho předmět činnosti i právní důvody, na základě kterých se stává příslušným hospodařit s majetkem státu - obecně platí, že nový nemovitý majetek pro stát a pro své bezprostřední potřeby zpravidla od nestátních subjektů **nezískává**. Úřad je však současně podle § 12 odst. 1 věty druhé ZMS organizační složkou státu, která je v souladu s § 11 odst. 2 příslušná uzavírat za stát darovací nebo jiné smlouvy o bezúplatném převodu nemovitého majetku (včetně bytů a nebytových prostor, jsou-li samostatně předmětem vlastnického práva) do vlastnictví České republiky, pokud je nabídka takového převodu učiněna obecně státu. V konkrétních případech přitom nemusí jít pouze o nahodilé jednání nestátních subjektů vycházející toliko z obecné právní úpravy občanského zákoníku, nýbrž může jít i o takový postup nestátního subjektu, který mu ukládá speciální zákon.

Navrhovaná změna logicky doplňuje postupnou eliminaci potřeby schvalovacích doložek vybraných ministerstev ke smlouvám, jimiž Úřad majetek státu zcizuje ve prospěch nestátních subjektů, ke které došlo zčásti již novelizací ZMS provedenou zákonem č. 22/2006 Sb. a která vyvrcholila novelou provedenou zákonem č. 153/2009 Sb. Pokud však jde o smlouvy o bezúplatném převodu majetkových účastí v jiných obchodních společnostech než akciových na stát, zůstává schvalovací režim i pro Úřad vzhledem ke specifické povaze tohoto majetku zachován.

Ve vztahu k ostatním organizačním složkám státu a státním organizacím v působnosti ZMS bude schvalovací režim podle § 12 odst. 2 ZMS uplatňován i nadále, což je odůvodněno zvýšeným zájmem na prevenci takových bezúplatných nabytí vybraného majetku státem, která by případně byla spojena s nevhodnými a neúměrně zatěžujícími podmínkami.

K čl. I bodu 5

Navrhovaná změna pouze aktualizuje původně nastavenou výši úroků z prodlení, uplatňovaných subsidiárně v případě veřejnoprávních pohledávek státu (t.j. není-li speciální právní úpravou prodlení v těchto případech sankcionováno vůbec nebo odlišným způsobem). Protože původní výše úroků z prodlení byla stanovena shodně s úpravou výše úroků z prodlení dle občanského zákoníku a tedy s využitím nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění platném v době přípravy a projednávání předlohy ZMS, navrhuje se současně v zájmu zajištění průběžného přizpůsobování výše těchto subsidiárních úroků z prodlení změnám uvedeného nařízení vlády zvolit operativně pouze dostatečně určitý odkaz na tuto právní úpravu namísto opětovného výslovného převzetí příslušné části textu nařízení vlády v jeho momentálně aktuální podobě. Uvedeným způsobem tak odpadnou další novelizace tohoto ustanovení ZMS a současně bude jednoznačným způsobem vymezen přímo v normativním textu zákona (ne tedy pouze za použití odkazu na poznámku pod čarou) způsob pro určení výše úroku z prodlení v těchto případech.

K čl. I bodu 6

Nové § 14a a 14b by měly organizačním složkám státu a státním organizacím v působnosti ZMS, ale i kontrolním orgánům poskytnout účinný nástroj pro efektivnější hospodaření s vybraným majetkem státu a pro sledování procesů nakládání s ním. Předně se do ZMS zakotvuje povinnost pro všechny organizační složky státu a rovněž státní organizace v působnosti ZMS (§ 54 odst. 1 věta první a druhá) poskytovat do centrálního registru majetku státu (a tím i do centrálního registru administrativních budov) určité údaje, a to primárně o vybraném nemovitém majetku státu, ale také o obdobném cizím majetku, které organizační složky státu a státní organizace užívají. Smyslem shromažďování vybraných údajů o cizím majetku není sledování tohoto majetku jako vlastnictví třetích osob ani těchto osob jako takových. Jde pouze o to získat přehled o případech, kde organizační složka státu nebo státní organizace si např. neefektivně pronajímá cizí nemovitost nebo její část, když by přitom mohla získat srovnatelný majetek státní od jiné organizační složky státu či státní organizace v působnosti ZMS. Systémy spolu budou komunikovat a budou brát údaje z vybraných veřejných registrů resp. veřejných seznamů. Ke zprovoznění centrálního registru majetku státu by mělo dojít s ročním odstupem od nabytí základní účinnosti novely ZMS a tedy teprve následně po zahájení plného provozu centrálního registru administrativních budov, který je již nyní odzkoušen v pilotním provozu a na základě usnesení vlády ze dne 20. prosince 2012 č. 954 začne ještě v průběhu letošního roku s předstihem sloužit k potřebné evidenci administrativních budov a souvisejících nemovitostí státu a k naplňování aktuálních Zásad postupu orgánů státní správy v otázkách dislokace.

Podrobnosti k provozu obou registrů upraví prováděcí nařízení vlády. Vzhledem k tomu, že v konkrétních případech mohou v souvislosti s potřebami bezpečnosti nebo obrany státu vznikat důvody pro výjimečné vyloučení určitého nemovitého majetku z evidence v registrech, dává navrhovaný § 14c prostor k takovému rozhodnutí vedoucímu příslušné organizační složky státu.

K bodu 7

Návrh reaguje na požadavky účetní reformy, v jejímž rámci jsou upravovány příslušné zákony tak, aby bez ohledu na skutečnost, že účetní jednotky na základě zvláštního právního předpisu vedou určité evidence (t.j. v podmínkách ZMS o operativní evidenci aktuálně upravenou v jeho § 15 odst. 4 a v prováděcí vyhlášce), bylo přesto účtováno o významných položkách předmětu účetnictví. Tato změna se týká nemovitostí, bytů a nebytových prostorů jako jednotek ve smyslu zákona č. 72/1994 Sb. a peněžitých pohledávek, a to pro významnost souvisejících položek účetní závěrky. Z hlediska potřebnosti sestavování konsolidovaných účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu je proto nutné upravit ZMS tak, aby o významných složkách majetku bylo vždy účtováno, protože tyto výkazy by měly věrně zobrazovat skutečný stav majetku státu.

K čl. I bodům 8 a 9

Jde o legislativně technickou úpravu reagující na změnu v jiném ustanovení ZMS (§ 24 – srov. novelizační bod 16) a dále na již dříve nastalý zánik okresních úřadů (dnem nabytí účinnosti zákona č. 320/2002 Sb., tj. dnem 1. ledna 2003).

K čl. I bodu 10

Z důvodu většího počtu změn v dosavadním § 19 se pro přehlednost navrhuje jeho nové znění jako celek.

V odstavci 1 především dochází ke komplexnějšímu vymezení rozsahu použití zápisu jako speciální formy jednání mezi organizačními složkami státu. Z hlediska již existujícího zmocnění k podrobnější úpravě tato změna nevyvolá bezprostřední potřebu širšího vstupu do stávající prováděcí vyhlášky, protože její současná podoba (zejm. § 14, 16) už základní rámec takovéto úpravy obsahuje. I v prováděcí vyhlášce proto postačí zajistit jen obdobné doplnění slov „a jiné jednání“. Zdůraznění použitelnosti zápisu i pro jiná jednání organizačních složek státu navzájem tak v zásadě pouze reflektuje stávající praxi a bylo v této výslovné podobě bezprostředně vyvoláno tím, že se nyní přímo v zákoně navrhuje upravit jeden konkrétní případ vyžadující „jiné jednání“ a potažmo úpravu vztahu mezi dvěma organizačními složkami státu, a to v rámci postupu podle nového § 24a (viz dále zdůvodnění k novelizačnímu bodu 17). Úprava má zamezit případným pochybnostem o použitelnosti zápisu i pro jiná jednání mezi organizačními složkami státu směřující k úpravě jejich vzájemných vztahů než jen pouze pro taková, která vedou k nakládání s majetkem státu. Ustanovení zvláštních zákonů upravujících veřejnoprávní smlouvy (srov. § 160 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) touto úpravou není dotčeno, protože podle správního řádu správní orgány, které jsou organizačními složkami státu, mohou ve vzájemných vztazích nebo ve vztazích s jinými orgány veřejné moci, popřípadě s jinými organizačními složkami státu použít ustanovení příslušné části správního řádu obdobně. Současně se do návrhu zákona přejímají vybraná rámcová ustanovení z již existující prováděcí vyhlášky v kontextu se zpřesněním zmocňovacího ustanovení k jejímu vydání. Samotná úprava této formulace však nevyvolá potřebu dalšího doplnění vyhlášky, protože potřebnou úpravu již obsahuje.

Navrhovaný odstavec 2 zůstává shodný s dosavadním odstavcem 2.

Odstavec 3 představuje průlom z hlediska dosavadního zákonem (a především pak prováděcí vyhláškou – srov. její § 15 odst. 1) sledovaného principu, že organizační složky státu (a státní organizace v působnosti ZMS – srov. § 54 odst. 1 věta druhá) mohou od ostatních organizačních složek státu (a státních organizací v působnosti ZMS) přebírat majetek státu pouze tehdy, potřebují-li takový majetek pro zabezpečení výkonu své působnosti nebo činnosti, popř. vyžaduje-li to veřejný zájem. Nové ustanovení by mělo umožnit ostatním organizačním složkám státu a - s využitím zmíněného § 54 odst. 1 věty druhé v části páté zákona – také státním organizacím v působnosti ZMS, aby na základě dohody vyjádřené formou zápisu (§ 19 odst. 1 ZMS) resp. v případě státních organizací formou smlouvy (§ 55 odst. 3 ZMS) o změně příslušnosti k hospodaření předaly pro ně trvale nepotřebný státní majetek (t.j. majetek, u kterého bylo v konkrétní organizační složce státu nebo státní organizaci takto rozhodnuto v souladu s § 14 odst. 7 ZMS) vybrané organizační složce státu - Úřadu, aniž by na jeho straně byla nutně splněna podmínka potřeby. V konkrétních případech tak sice Úřad může získat i majetek, který bude moci ve smyslu dosavadní úpravy využít pro svoji činnost (popřípadě si jej ponechá z důvodu veřejného zájmu), nicméně lze důvodně předpokládat, že převažující většinu takto přebíraného majetku nebude moci upotřebit; s takovým majetkem by pak Úřad (v závislosti na stavu a povaze majetku) naložil standardně podle zákona, pro což by obecně měl mít - s ohledem na zaměření svojí činnosti, odborné personální zázemí i potřebnou míru dislokace - zpravidla lepší podmínky než většina ostatních organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS. Vytvoření zákonného prostoru pro uvedený postup by tak v souhrnu mělo vést k určitému zrychlení a zefektivnění procesu nakládání s nepotřebným státním majetkem.

Aby touto cestou nedocházelo k obcházení zákonem sledovaného principu přednostního využití nepotřebného majetku u ostatních organizačních složek státu nebo státních organizací v působnosti ZMS a majetek takto převzatý Úřadem nebyl bez dalšího zcizován ve prospěch nestátních subjektů (pokud by to vzhledem k jeho stavu a povaze přicházelo v úvahu), nové ustanovení i pro takovýto majetek zcela jednoznačně nastavuje Úřadu postup, který je shodný s postupem všech ostatních organizačních složek státu

a státních organizací v působnosti ZMS. Úřad bude příslušný s takto převzatým majetkem běžně hospodařit ve smyslu § 9 ZMS (což mimo jiné obnáší i jeho zavedení do účetnictví - § 14 odst. 2 ZMS) a nebude-li jej sám potřebovat, bude muset o jeho nepotřebnosti kvalifikovaně rozhodnout (§ 14 odst. 7 ZMS). Stejně tak bude povinen respektovat podmínku standardní vnitrostátní nabídky (zatím v § 19 odst. 3, nově v odstavci 5 a 6), tedy prověřit zájem ostatních organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS, dříve než přikročí k jeho převodu na jiné osoby (právnícké nebo fyzické).

Podstatným znakem uvedeného postupu je zatím jeho fakultativnost. Bude pouze na příslušných organizačních složkách státu a státních organizacích v působnosti ZMS, zda této nové možnosti s výslovným odvoláním na toto konkrétní ustanovení ZMS využijí. Obdobně ani na straně Úřadu zákon nezakládá v této fázi žádnou „kontraktační povinnost“, a to primárně v zájmu zohlednění jeho momentálních kapacit a s tím souvisejícího udržení určitých proporcí na výdajové straně příslušné rozpočtové kapitoly Ministerstva financí, z níž je Úřad financován. Nelze totiž přehlédnout, že Úřad převzetím takového majetku bude muset činit nejen kroky směřující k naložení s ním, ale až do konečného naložení zajišťovat v nezbytném rozsahu i péči o tento majetek, řešit případné následky spojené s jeho nevyhovujícím stavem a pod. V případě, že se systém kumulace nepotřebného majetku u Úřadu za účelem dalšího naložení s ním v praxi osvědčí, lze do budoucna uvažovat o nahrazení tohoto „testovacího provozu“ režimem, ve kterém bude takový postup pro obě strany povinný.

Tato pro organizační složky státu a státní organizace nově upravená možnost zprostit se předáním pro ně nepotřebného majetku Úřadu povinnosti zajistit další naložení s majetkem bude ovšem pro příslušné organizační složky státu a státní organizace využitelná pouze ve fázi předcházející standardnímu postupu podle dosavadního § 19 odst. 3 (nově odstavce 5 a 6) ZMS. Tomu odpovídá výslovná úprava, spojující uvedený efekt jen s takovou dohodou o změně příslušnosti hospodařit s předmětným nepotřebným majetkem, ke které s Úřadem dojde „přednostně“, tedy před běžným prověřováním zájmu ostatních organizačních složek státu a státních organizací o nepotřebný majetek. Uvedené řešení má především zamezit mechanickému opakování vnitrostátní nabídky (tentokrát Úřadem), pokud by k předání majetku Úřadu došlo kdykoli později, tj. ať už např. v rámci standardní vnitrostátní nabídky nebo dokonce ještě později ve fázi nakládání s majetkem ve prospěch nestátních subjektů. Současně má zachovat základní přehlednost v nakládání s majetkem v rámci státu ve vztahu k Úřadu a eliminovat případy, kdy by se příslušné organizační složky státu nebo státní organizace „zbavovaly“ nepotřebného majetku předáním Úřadu chaoticky kdykoli v procesu nakládání s majetkem státu – v tomto směru bude podstatné, aby příslušné organizační složky státu a státní organizace své jednání s Úřadem ve věci převzetí jejich nepotřebného majetku – jak již bylo naznačeno – vždy jednoznačně specifikovaly (nejlépe odkazem na příslušné ustanovení zákona) buď jako zmíněnou přednostní nabídku, anebo naopak jako standardní vnitrostátní prověření zájmu ostatních organizačních složek státu a státních organizací o nepotřebný majetek. To pak bude rozhodující i pro jednání Úřadu, který pouze v prvním případě bude moci převzít v souladu se zákonem i majetek pro něj nepotřebný, zatímco v rámci standardní vnitrostátní nabídky bude moci převzít majetek jedině při respektování § 15 odst. 1 prováděcí vyhlášky.

Využití nově zařazeného postupu bude ovšem možné pouze u majetku, který se bude nacházet na území České republiky, což plně koresponduje s možnostmi Úřadu. V případě majetku nacházejícího se v zahraničí, pokud už jsou s ním jednotlivé organizační složky státu nebo státní organizace výjimečně příslušné hospodařit (např. Ministerstvo zahraničních věcí), lze naproti tomu důvodně předpokládat operativnější možnosti pro naložení s ním ze strany těchto organizačních složek státu a státních organizací.

Odstavec 4 v § 19 ZMS je určitou obdobou nově navrhovaného odstavce 3, jeho použitelnost (opět fakultativní) se však omezuje na organizační složky státu nebo státní organizace v působnosti ZMS, které jsou podřízeny témuž zřizovateli (zakladateli) anebo spadají pod týž ústřední správní úřad anebo kde by se případná nabídka či převzetí majetku týkaly přímo tohoto zřizovatele (zakladatele) nebo ústředního správního úřadu ve vztahu k jím zřízené (založené) nebo řízené organizační složce státu či státní organizaci v působnosti ZMS. Ustanovení se navrhuje na základě poznatků z praxe u některých resortů (např. Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany), u kterých zejména v případě určitých specifických druhů státního majetku (typicky např. výzbroj) lze docílit efektivnějšího naložení s majetkem (a to i formou prodeje nebo fyzické likvidace), pokud je s ním nakládáno hromadně. Navrhovaný postup by ovšem byl využitelný například i na případy, kdy příslušnost hospodařit s určitým funkčně propojeným souborem majetku (např. areál sestávající ze staveb a pozemků) svědčí u jednotlivých majetkových položek tohoto souboru různým organizačním složkám státu nebo státním organizacím v rámci jednoho resortu, pro něž se tyto součásti daného souboru stanou nepotřebnými, a přitom by se souborem takového majetku bylo efektivnější naložit jako s celkem. Na rozdíl od univerzálně použitelného postupu při zapojení Úřadu je proto také postup dle odstavce 4 limitován podmínkou, že povede k hospodárnějšímu naložení s majetkem. V tomto smyslu tedy musí být tato podmínka na straně nabízející a především pak přejímající organizační složky státu nebo státní organizace v působnosti ZMS cíleně sledována a po převzetí majetku naplňována. I zde budou ovšem současně (obdobně jako u Úřadu) fungovat mechanismy bránící zneužití této možnosti k obcházení standardního režimu, tedy především vnitrostátní nabídky ostatním organizačním složkám státu, která zůstává v ZMS nadále zakotvena, i když je v poněkud podrobnější úpravě přesunuta do odstavců 5 a 6. Na rozdíl od případů přednostního převzetí majetku Úřadem podle odstavce 3 se však použitelnost postupu podle odstavce 4 neomezuje pouze na majetek nacházející se na území České republiky, protože právě pro účely touto možností sledované by takové omezení nebylo věcně na místě a mohlo by mít kontraproduktivní efekt.

Úprava v odstavcích 5 a 6 v § 19 ZMS reflektuje obsahově výsledky projednávání v Legislativní radě vlády a oproti současné podobě odstavce 3, upravujícího mechanismus vnitrostátní nabídky, doznává určitého aplikačního zjednodušení, ale zároveň i zpřísnění. Odstavec 5 zakotvuje jednoznačně primární povinnost každé organizační složky státu (a státní organizace v působnosti ZMS) převést majetek státu, o němž interně v souladu s § 14 odst. 7 ZMS rozhodla, že je pro ni nepotřebný, jiné organizační složce státu (státní organizaci v působnosti ZMS), které jej bude potřebovat anebo která jej sice bezprostředně nepotřebuje, ale převezme ve veřejném zájmu. Tato povinnost se bude vztahovat i na Úřad, který převzal přednostně nabídnutý nepotřebný majetek podle nového odstavce 3, a stejně tak na tu organizační složku státu (státní organizaci v působnosti ZMS), která převzala nepotřebný majetek v rámci jednoho resortu za podmínek nově navrženého odstavce 4. Při přednostním převzetí nepotřebného majetku Úřadem či vybranou organizační složkou státu nebo státní organizací v rámci působnosti jednoho zřizovatele (zakladatele) nebo ústředního správního úřadu tedy bude muset být zájem uvnitř státní sféry rovněž zjišťován, dříve než bude možno případně přikročit k jeho zcizení ve prospěch nestátních subjektů.

Může ovšem dojít i k takové situaci, že se Úřad a obdobě i organizační složky státu nebo státní organizace v působnosti téhož zřizovatele (zakladatele) či ústředního správního úřadu na přednostním převzetí konkrétního majetku podle navrhovaného § 19 odst. 3 nebo odstavce 4 nedohodnou a uplatní svůj zájem o tento majetek až ve fázi běžné vnitrostátní nabídky. Pak by však již tento jejich zájem musel být veden jediné vlastní potřebou získat majetek pro plnění svých úkolů a tedy plně při respektování podmínek § 15 odst. 1 prováděcí vyhlášky.

Požadavek převodu nepotřebného majetku jiným organizačním složkám státu (státním organizacím v působnosti ZMS) se ovšem uplatní pouze za předpokladu, že takovému způsobu naložení s nepotřebným majetkem bude odpovídat jeho povaha a stav a majetek bude způsobilý k dalšímu využití. Výslovné vyjádření tohoto předpokladu by mělo eliminovat dosud někdy praktikované mechanické konání vnitrostátní nabídky v případech, kdy majetek je evidentně dále nepoužitelný a nebo je jinak k dalšímu nakládání nevhodný a nezbyvá než jej pouze fyzicky zlikvidovat, případně s ním naložit jako s druhotnou surovinou.

Spolu s takto kategoricky stanoveným prioritním požadavkem naložení s nepotřebným majetkem v rámci státu ve prospěch ostatních organizačních složek státu nebo státních organizací v působnosti ZMS ustanovení odstavce 5 nově zakotvuje i základní zákonem požadovaný (a tedy povinný) způsob provedení vnitrostátní nabídky. Pro tyto účely určuje dva „publikační“ nástroje – pro nabídky nepotřebného majetku „nemovitého“ charakteru využívá zákonem zaváděný centrální registr administrativních budov a centrální registr majetku státu, jejichž vybrané údaje budou organizační složky státu i státní organizace v působnosti ZMS mezi sebou sdílet (srov. nové § 14a a 14b – viz novelizační bod 6), zatímco pro nabídky veškerého ostatního nepotřebného majetku bude používán portál veřejné správy. Plošnost zavedení této povinnosti vyvažuje časová a administrativní nenáročnost určených forem, založených na využití budovaných nebo již existujících informačních systémů umožňujících dálkový přístup. V zájmu respektování individuálních potřeb efektivní vnitrostátní nabídky ovšem nebude vyloučeno ani souběžné užití jiných vhodných forem nabídky (např. přímou korespondencí s konkrétním adresátem nabídky či s vybraným okruhem adresátů).

Odstavec 6 pak logicky (a v principu shodně s dosavadním § 19 odst. 3) staví požadavek vnitrostátní nabídky do pozice nezbytného předpokladu pro jakékoli případné nakládání s majetkem státu ve prospěch nestátních subjektů, ať už právnických nebo fyzických osob. Oproti stávající zákonné úpravě však ještě jako další, kumulativně konstruovaný předpoklad přibírá veřejný zájem. O případné existenci veřejného zájmu bránícího zcizení majetku si budou příslušné organizační složky státu činit úsudek individuálně, a to primárně v závislosti na povaze dotčeného majetku a jeho významu, hodnoceného z pohledu státu, přičemž je samozřejmé, že u běžného nepotřebného majetku toto blokáce zpravidla přítomná nebude. Ustanovení zároveň nevylučuje, aby veřejný zájem na zachování v rukou státu byl dle aktuálních potřeb identifikován pro širší okruh či druhy státního majetku např. z pozice vlády.

Prováděcí právní úprava předvídaná v závěru nově formulovaného odstavce 6 je totožná se současným stavem v § 19 odst. 3 ZMS a koresponduje s konkrétním zmocněním pro Ministerstvo financí uvedeným v § 65 odst. 1 písm. e) ZMS, které již bylo realizováno v prováděcí vyhlášce.

K čl. I bodu 11

Doplnění § 20 je vyvoláno nezbytnou potřebou vytvořit v obecném ZMS prostor pro využití instrumentu opatření speciálně vymezenými osobami (řediteli bezpečnostních sborů) při speciálních způsobech nakládání s majetkem státu, spojených s řešením mimořádných událostí a krizových situací a uskutečňovaných mezi organizačními složkami státu, které jsou účetními jednotkami a tedy z hlediska hospodaření s majetkem státu samostatné a přitom jsou součástí jednoho bezpečnostního sboru (ve smyslu zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů). Vlastní speciální úpravu se navrhuje zpracovat paralelně do zákonů č. 238/2000 Sb. a č. 273/2008 Sb., protože nová úprava se bude týkat pouze 2 bezpečnostních sborů – Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky. U ostatních bezpečnostních sborů (Celní správa

České republiky, Vězeňská služba České republiky, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace) jsou ředitelé těchto bezpečnostních sborů zároveň vedoucím organizační složky státu, která je účetní jednotkou pro bezpečnostní sbor jako celek (viz též zdůvodnění k čl. X a XI).

K čl. I bodu 12

Navržená změna je legislativně technickou úpravou reagující na změnu v počtu odstavců v § 19 ZMS dle novelizačního bodu 10.

K čl. I bodu 13

Navržená změna je legislativně technickou úpravou v návaznosti na změny v § 22 dle novelizačního bodu 14.

K čl. I bodu 14

Ustanovení dosavadního § 22 vedle primárně uvažovaného zásahu do jím upravených schvalovacích mechanismů u vybraných smluv, jimiž dochází k převodům věci z majetku státu do vlastnictví nestátních subjektů, doznává (v návaznosti na výsledky projednávání v Legislativní radě vlády) určitých změn i v rámcové úpravě podmínek úplatných převodů věcí z majetku státu. Materie soustředěná zatím v odstavci 1 se přitom rozpadá do nových odstavců 1 a 2.

Ke zvýraznění postupů omezujících možné excesy při úplatných převodech vlastnictví státního majetku se do odstavce 1 zařazuje výslovný požadavek na použití transparentních metod prodeje - výběrového řízení, veřejné dražby a veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku. Zvolené spektrum těchto metod vychází z praktických potřeb při nakládání s majetkem státu formou úplatného převodu vlastnictví a současně přihlíží i k jejich právním specifickým ovlivňujícím jejich použitelnost. Při výběrovém řízení, které zatím upravovala pouze prováděcí vyhláška, dochází (bez vzniku nároku na uzavření smlouvy) pouze k výběru osoby, s níž je pak dále jednáno o uzavření konkrétní smlouvy. Výběrové řízení v sobě spojuje požadavek výběru zájemce, který nejlépe splňuje stanovené kritérium či kritéria, s prostorem pro jednání o konkrétní podobě smlouvy. Současně umožňuje podle konkrétních okolností případů a potřeb efektivního zjištění vhodného zájemce např. zúžit nebo specifikovat okruh účastníků (uvedený postup je nezbytný například při prodeji majetku, z jehož nabytí jsou podle § 18 ZMS v zájmu zamezení případnému zvýhodnění vyplývajícimu ze znalosti případu vyloučeny konkrétní okruhy osob). Naproti tomu institut veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku (dosud obchodní veřejná soutěž dle obch. zák.) nový občanský zákoník řadí k tzv. zvláštním způsobům uzavírání smlouvy, předpokládajícím uzavření smlouvy již v rámci procesu výběru vhodného účastníka, přičemž uvažuje výhradně okruh neurčitých adresátů výzvy k podávání nabídek. S použitím veřejných dražeb pak ZMS od svého počátku počítá a nynější změnou fakticky dochází z důvodu přehlednosti úpravy pouze k přesunu příslušné materie z § 24 odst. 2 ZMS, který se současně zrušuje (viz novelizační bod 16). Frekvence využívání veřejných dražeb podle aktuálních poznatků postupně vzrůstá, a to i v důsledku působení metodiky Ministerstva pro místní rozvoj, v principu však dražby nacházejí uplatnění při zcizování majetku snáze prodejného, zatímco nelukrativní celky spíše nacházejí zájemce ve výběrovém řízení, často vícekolovém, jehož zajištění je organizačně zpravidla méně náročné a (zejména v případě užívání služeb specializovaných dražebníků při veřejných dražbách) méně nákladné. V neposlední řadě takto zvolené metody výběru vhodného kupujícího zčásti korespondují i se zákonnou úpravou, která byla vládou aktuálně navržena

ke změnám v zákonech o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze., v jejichž případě (na rozdíl od státu) podrobnější úprava pravidel pro nakládání s majetkem územních samosprávných celků dosud chyběla.

V reakci na některé specifické a v praxi se vyskytující případy se zařazuje i připuštění přímého prodeje vybrané osobě. Figuruje zde v principu toliko jako výjimka z jinak standardního postupu cestou výběru vhodného nabyvatele, pro praxi ovšem nezbytná (za konkrétních okolností např. prodej pozemku vlastníku stavby a naopak, prodej věci jejímu dlouhodobému oprávněnému uživateli a pod.). Předpokladem použití tohoto postupu bude vždy jeho náležitá zdůvodnění resp. doložení relevantních skutečností. Současně v odstavci 1 dochází i k dílčímu zpřesnění u formulace dosavadního zmocnění k podrobnější úpravě ve vyhlášce; protože však stávající prováděcí vyhláška již příslušnou úpravu zahrnuje (a to včetně rámcové úpravy výběrového řízení jako takového, které se coby pojem přímo v ZMS objevuje při této příležitosti poprvé), nebude bezprostředně třeba tuto prováděcí úpravu doplňovat.

Dosavadní pojetí zákonné minimální hranice kupní ceny sjednávané při prodeji státního majetku v režimu ZMS, nově přesunutá z důvodu přehlednosti ustanovení do odstavce 2, zůstává (i přes výslovné rozšíření své použitelnosti pro stanovení minimální kupní ceny jako kritéria při výběru vhodného kupujícího) ve své podstatě zachováno. Je třeba zdůraznit, že ZMS nezavedl a ani napříště nemá v tomto kontextu stanovovat žádný speciální druh ceny, za kterou by se majetek státu prodával. Stávající odstavec 1 i nový odstavec 2 tak vyjadřují pouze legitimní a hospodárnému způsobu nakládání s majetkem státu adekvátní požadavek, aby stát prodával nejméně za tolik, za kolik se (srovnatelný majetek) prodává v daném místě a čase mezi ostatními subjekty. Takto nastavenou zákonnou podmínku je třeba odlišovat od skutečnosti, že relevantním podkladem pro představu o této minimální zákonné hranici a tedy určitým kvalifikovaným východiskem pro stát při formulaci cenového požadavku vůči druhé smluvní straně a při jednání o konkrétní výši úplaty jsou zpravidla (zejména u nemovitostí) znalecké posudky, které by měly být zpracovány podle oceňovacích předpisů (s určením tzv. zjištěné ceny, tedy v případě nemovitostí ceny dle příslušné prováděcí vyhlášky k zákonu č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů, ale současně i obvyklé ceny ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., která se díky své podstatě věcně přibližuje podmínce vyjádřené v ZMS) Uvedené pojetí akcentuje skutečný stav na trhu a proto i „vyjednávací“ prostor při sjednávání kupní ceny ponechává širší oproti stavu, kdy by pro stát závazné cenové podmínky byly vyjádřeny pevnou cenou anebo minimální cenou pomocí konkrétního druhu ceny resp. způsobu ocenění zcizované věci. Uvedený zákonný požadavek je navíc bez problémů aplikovatelný i při sjednávání kupní ceny ohledně majetku, který stát prodává v cizině, což je obzvlášť významné za situace, kdy definice obvyklé ceny v zákoně č. 151/1997 Sb. uvažuje pro účely porovnání pouze ceny dosažené při prodeji v tuzemsku.

Pro úplnost je třeba podotknout, že ustanovení odstavců 1 a 2 (stejně jako dosavadního odstavce 1) již nemusí obsahovat žádné základní usměrnění organizačních složek státu (a státních organizací v působnosti zákona) při prodeji na bázi péče řádného hospodáře a povinnosti dosáhnout při prodeji co nejvyšší výnos. Tyto obecné povinnosti jsou spolu s dalšími již od nabytí účinnosti zákona obsaženy v § 14, jmenovitě pak v jeho odstavci 1, který představuje základní interpretační pravidlo pro všechny další konkrétní postupy a podmínky upravené zákonem, intenzívně aplikované i kontrolními orgány a známé i soudům.

Obsah nového odstavce 3 je zcela totožný se stávajícím zněním odstavce 2, který byl dosud věnován úpravě případů, kdy lze věci z vlastnictví státu převést bezúplatně. Jde o aplikačně ustálené ustanovení dlouhodobě usměřňované důslednou metodikou Ministerstva financí. Ve vztahu k podmínce existence „veřejného zájmu“ jde ve smyslu konkrétní

judikatury soudů standardně o normu s relativně neurčitou hypotézou, jejíž výklad nečiní soudům problémy a plně koresponduje s interpretací, která byla a je ve vztahu k tomuto ustanovení zákona i v praxi uplatňována. Zahrnutí dosavadního ustanovení odstavce 2 do komplexní úpravy § 22 je pouze důsledkem legislativní techniky.

Schvalovací oprávnění Ministerstva financí při zcizování státního majetku se zrušuje bez náhrady. Zrušením schvalovacích oprávnění Ministerstva financí by se vzhledem k dosavadní poměrně značné četnosti takto dotčených smluv mělo dosáhnout relativně výrazného zrychlení majetkoprávních dispozic s některým nepotřebným majetkem státu v rámci realizačního procesu. Organizační složka státu nebo státní organizace v působnosti ZMS dosáhne časové úspory, úspory finančních prostředků na střežení a údržbu nepotřebného majetku a předejde se i případné devastaci majetku.

Za přípravu a realizaci majetkoprávní dispozice bude i nadále odpovídat příslušná organizační složka státu nebo státní organizace v působnosti ZMS, odpadnutí „jistoty“ závěrečného „přezkumu“ schvalujícím ministerstvem by však mělo přispět k určité „mobilizaci“ jejich přípravných a rozhodovacích procesů při dotčených majetkoprávních dispozicích.

Při nakládání s nepotřebným majetkem státu bude navíc možno využít nově konstruované alternativní možnosti založené na zapojení Úřadu, a to ve formě dohodnuté změny příslušnosti hospodařit s tímto majetkem ve prospěch Úřadu (viz výše) anebo v případě prodeje ve formě jeho dohodnutého obstarání jako právní služby poskytované ze strany Úřadu (viz dále). Intenzivnější dohled nad dodržováním zákonných postupů a podmínek by měla zajistit posílená kontrolní oprávnění Ministerstva financí (srov. upravený § 48 odst. 1 ZMS) a výslovná podpora transparentních forem prodeje (srov. upravený odstavec 1 v § 22 ZMS). Navíc dochází k výraznému rozšíření prostoru, ve kterém si budou moci schvalování smluv o převodu věcí z vlastnictví státu do vlastnictví nestátních subjektů vyhradit podle vlastních potřeb zřizovatelé (zakladatelé) převádějících organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS, popřípadě jejich věcně příslušné ústřední správní úřady, a není-li jich, tak opět i Ministerstvo financí (srov. nový § 22 odst. 4 ZMS). V daném směru současně posílí i vláda (srov. upravený § 23 ZMS). Podmínky pro kvalifikovanou výhradu schválení bude nadále upravovat § 45 odst. 2 ZMS.

Z důvodu jednotného a systémového přístupu se obdobně zrušují i schvalovací oprávnění Ministerstva kultury a Ministerstva životního prostředí. V těchto případech jde ovšem v zájmu zachování zvýšené ochrany vybraného majetku státu o změnu provázenou novelizací zákonů v působnosti uvedených ministerstev, v nichž bude doplněn institut souhlasu toho kterého věcně příslušného ministerstva se zcizením vybraného státního majetku chráněného těmito zvláštními právními předpisy. Půjde však již o akty bez primárního majetkoprávního zaměření, i když i jejich absence bude ze zákona důvodem pro to, že ke zcizení nedojde (srov. zdůvodnění k čl. III a IV, čl. V a VI a k čl. VIII a IX).

K čl. I bodu 15

Úprava v zájmu zachování nezbytné proporcionality reaguje v případě vlády na zrušení schvalovacích oprávnění obsažených dosud v § 22 ZMS, protože možnost vlády vyhradit si schválení je zatím vztažena pouze na smlouvy, které jinak podléhají schválení vybraných ministerstev. Při nyní navrhovaném zrušení schvalovacích oprávnění všech tří vybraných ministerstev by vládě její schvalovací prostor zcela zanikl. Podle navrhovaného stavu si proto vláda naopak bude moci vyhradit schválení smlouvy o převodu jakékoli věci (ve smyslu již dříve zavedené legislativní zkratky věci movité i nemovité, bytu nebo nebytového prostoru), sjednávané kteroukoli organizační složkou státu (a to i Úřadem) nebo státní organizací v působnosti ZMS, půjde-li o nakládání s tímto

majetkem v obecném režimu ZMS. Pro zamezení duplicity schvalovacích aktů bude pro takové případy současně vyloučeno schvalování vyhrazené podle nově upraveného § 22 odst. 4. Již vyhrazená schvalovací oprávnění zřizovatelů či věcně příslušných ústředních správních úřadů nebo Ministerstva financí by v případě později učiněné výhrady vlády byla pro vládou vybranou smlouvu (případně smlouvy) pozastavena (neuplatnila by se).

K čl. I bodu 16

Změna pouze koresponduje s navrhovanou úpravou užití veřejné dražby při prodeji státního majetku již v § 22 odst. 1 ZMS. Pro úplnost se uvádí, že vzhledem k době vzniku obsahuje ZMS zmínky o veřejné dražbě pouze tam, kde to vyžadovala její specifická povaha, s instrumentem veřejné dražby však ZMS od počátku počítal. Podrobnější precizace pravidel ZMS ve vztahu k veřejné dražbě prováděna nebyla, protože se vycházelo z názoru, že i v případě prodeje ve veřejné dražbě principiálně dochází ke zcizení na základě smlouvy, byť její povaha resp. způsob „uzavření“ jsou specifické. Současný zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, který jednoznačně označil příklep za titul, jímž dochází za stanovených podmínek k přechodu vlastnického nebo jiného práva k předmětu dražby, je sám teprve z r. 2000; vývoj v chápání titulu změny vlastnictví při dražbě lze ostatně vysledovat i ve vývoji judikatury (srov. např. 2 Cdon 1034/97 a naopak aktuálně např. 20 Cdo/3963/2008 a 22 Cdo 2960/2009). Že striktní separace dražby jako formy zcizení (resp. nabytí vlastnictví) od smlouvy zřejmě výhledově nebude zcela na místě, pak dokládá nový občanský zákoník, podle jehož § 1771 je při dražbě smlouva uzavřena příklepem. Způsob úpravy veřejných dražeb v ZMS lze proto i v současné době hodnotit jako aktuální a na jeho podstatě není třeba nic měnit,

K čl. I bodu 17

Navržená úprava představuje kvalitativně nový instrument využitelný při vybraných případech prodeje státního majetku. Relativně podrobná úprava podmínek jeho fungování je nezbytná s ohledem na potřebu respektování podstaty vystupování a jednání státu v právních vztazích (srov. § 6 a 7 ZMS) i kvůli zachování právní jistoty na straně smluvních partnerů státu (kupujících) o povaze a účincích tohoto jednání i o osobě jednajícího jako takové. Právě vzhledem k přímým dopadům této specifické úpravy na jednání státu s nestátními subjekty je také nezbytné její zařazení přímo do zákona.

Tento instrument je konstruován jako specifická „služba“, kterou bude Úřad moci zajišťovat pro ostatní organizační složky státu a jejímž předmětem bude obstarání prodeje majetku trvale nepotřebného pro stát. Základem pro poskytnutí této služby bude vzájemná dohoda konkrétní organizační složky státu a Úřadu, vtělená do zápisu coby speciální formy jednání mezi organizačními složkami státu (srov. § 19 odst. 1 ZMS). Úřadem poskytovaná služba bude obnášet jak faktické úkony tak i právní jednání, jejichž výsledkem by primárně měl být úplatný převod konkrétního státního majetku do vlastnictví nestátního subjektu a zajištění inkasa kupní ceny, a to finálně na straně příslušné organizační složky státu, u které půjde o standardní příjem podřízený rozpočtovým pravidlům. Předpokladem tohoto postupu je proto výslovně zákonem stanovené zachování příslušnosti hospodařit s předmětným majetkem na straně dosavadní příslušné organizační složky státu a ze strany Úřadu jednání pouze na bázi zastupování. Služby spočívající v obstarání prodeje tedy budou určitou obdobou procesních právních služeb pro organizační složky státu, které Úřad poskytuje podle zvláštního zákona č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů.

Činnost Úřadu při zajišťování dohodnutého obstarání prodeje by měla být relativně komplexní a měla by proto obnášet i prvotní péči o pohledávku státu z titulu povinnosti kupujícího k úhradě kupní ceny, popřípadě k úhradě sjednaných smluvních sankcí (smluvních pokut). Pro případ potřeby uplatnit pohledávku z uvedených titulů u příslušného orgánu (především soudu) se pak výslovně počítá s možností dohodnout návaznou procesní právní službu již přímo za podmínek zákona č. 201/2002 Sb. Obdobně si bude moci příslušná organizační složka státu dohodnout procesní právní službu i pro zajištění vkladu do katastru nemovitostí, a to eventuelně již při příležitosti dohodnutí samotného obstarání prodeje.

Ustanovení také pamatuje na rámcovou úpravu vztahu mezi organizační složkou státu coby příjemcem služby a Úřadem coby jejím poskytovatelem. Pro organizační složky státu přitom bude obstarání prodeje Úřadem představovat službu relativně výhodnou, a to svojí bezúplatností i zajištěním plného příjmu z prodeje. Fakultativnosti využívání nové služby a nemožnosti předem reálně odhadnout frekvenci jejího využívání a tedy ani zátěž rozpočtu Úřadu bude v dané fázi odpovídat princip obligatorního hrazení nákladů resp. výdajů spojených s obstaráním prodeje příslušnou organizační složkou státu. Navrhovaná úprava bude umožňovat hradit výdaje přímo na základě Úřadem předaných faktur; dílčí postupové otázky bude z podstaty věci možno sjednat mezi příslušnou organizační složkou státu a Úřadem již v rámci prvotní dohody o obstarání, Úřad však nebude možno omezit přímo ve vztahu k jednání, které bude vyvíjet při samotném obstarání prodeje. Na druhou stranu Úřad nebude moci dohodnuté obstarání prodeje zajistit prostřednictvím služby sjednané s jiným subjektem.

Organizační složka státu, která si s Úřadem obstarání prodeje dohodne a která přitom – jak výše uvedeno - neztratí své postavení příslušné organizační složky státu při samotném prodeji (v rámci kupní smlouvy jako takové a v právních vztazích jí založených), bude muset současně počítat s tím, že zůstane za stát příslušnou i v případných pozdějších právních vztazích vůči nabyvateli či třetím osobám (např. v souvislosti s následky neplatnosti kupní smlouvy). Protože však úkony a jednání během obstarání prodeje budou zajišťovány na bázi již zmíněného zastoupení výlučně Úřadem bez ingerence příslušné organizační složky státu, bude muset Úřad, vznikne-li jeho jednáním při obstarání prodeje jiné osobě škoda, nahradit příslušné organizační složce státu ze zákona prostředky, které musela vynaložit v důsledku úspěšně proti státu uplatněných nároků. Uvedený princip nebude možno modifikovat dohodou z důvodu jasné struktury odpovědnosti.

Pro pořádek je také řešena situace, když by Úřad nebyl při zajišťování prodeje úspěšný. Návrh předpokládá, že po marném uplynutí doby, kterou by si měly příslušná organizační složka státu a Úřad vždy předem sjednat, by v nakládání s dotčeným majetkem státu pokračovala již standardně opět sama příslušná organizační složka státu. To ovšem nevylučuje, aby se později znovu případně nedohodla s Úřadem na obstarání prodeje.

I tato alternativní forma zapojení Úřadu do nakládání s nepotřebným majetkem státu sleduje primárně urychlení a zefektivnění celého procesu. Ve vztahu ke smlouvám, které bude Úřad „obstaravatelsky“ uzavírat, si nebude možno vyhradit schvalování podle § 22 odst. 4 ZMS a pokud by jinak tato výhrada postihovala smlouvy sjednávané přímo příslušnou organizační složkou státu, pak v případě, když bude taková smlouva sjednávána „obstaravatelsky“ Úřadem, schválení na základě již učiněné výhrady se ve vztahu ke konkrétní smlouvě neuplatní. I takto uzavírané smlouvy však naopak budou podléhat schválení vládou, pokud si je tato podle § 23 ZMS a za podmínek § 45 odst. 2 ZMS vyhradí, a stejně tak bude platnost takové smlouvy podmíněna povolením výjimky vládou v případech, na které pamatuje § 21 odst. 2 ZMS.

Použitelnost formy obstarání prodeje Úřadem nebude dopadat na všechny případy prodeje. Vedle věcného omezení pouze na prodeje nemovitostí (a to včetně jejich příslušenství, které například v rámci resortu obrany bývá často početné), bytů a nebytových

prostor nebude možno obstarání prodeje dohodnout (v zájmu zachování rozhodovacího a jednacího prostoru pro příslušné organizační složky státu) u směnných smluv, u kterých navíc dochází ke kombinaci podmínek pro prodej státního majetku (§ 22 odst. 1 ZMS) s podmínkami pro nabývání majetku pro stát (§ 12 odst. 4 ZMS). Primární omezení bude ovšem dáno již tím, že možnost sjednat obstarání prodeje s Úřadem bude přípustná pouze u organizačních složek státu, zatímco u státních organizací v působnosti ZMS bude výslovně vyloučena (viz nové znění § 55 odst. 4 ZMS v novelizačním bodu 32). Důvod je v tomto případě kvalitativně shodný s tím, který se na základě tehdejšího stanoviska Legislativní rady vlády uplatnil v případě zákona č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, kde jsou právní služby Úřadu spočívající v procesním zastupování omezeny rovněž pouze na organizační složky státu. Tehdy i nyní se vychází z pojmové nemožnosti zajistit právně relevantní zastoupení právnické osoby s plnou právní subjektivitou, kterou je státní organizace, institucí bez právní subjektivity, v daném případě Úřadem.

Obdobně jako v případě nově navrhovaného přebírání nepotřebného majetku státu od organizačních složek státu a státních organizací v působnosti ZMS Úřadem bude i využití obstarání prodeje možné pouze u majetku, který se bude nacházet na území České republiky (viz zdůvodnění k novelizačnímu bodu 10).

Způsob zajištění prodeje bude principiálně na volbě Úřadu, tak aby vyhověl podmínkám a postupům platné právní úpravy, především ZMS, tedy např. i upravené podobě jeho § 22 odst. 1. I při obstarání prodeje Úřadem tak bude vedle výběrového řízení využitelná zejména veřejná dražba (srov. též výslovnou úpravu v odstavci 5 § 24a ZMS), což na straně Úřadu bude podpořeno i jeho zařazením mezi instituce oprávněné být dražebníkem (srov. navržená novela zákona č. 26/2000 Sb. v části čtvrté).

K čl. I bodu 18

Navržené ustanovení má v zájmu právní jistoty institucí a subjektů pracujících se ZMS odstranit potenciální nejasnost při aplikaci § 27 v případech, kdy se jedná o kvalitativně odlišný právní vztah s nestátním subjektem, jenž ve sledovaném případě není v pozici uživatele věci patřící státu nebo její části, t.j. nečerpá její užitné vlastnosti pro sebe, nýbrž jeho faktické ovládání nebo používání věci (její části) představuje pouze materiální předpoklad pro konání služby nebo jiného obdobného plnění, které poskytuje příslušné organizační složce státu resp. státní organizaci v působnosti ZMS (např. ve formě opravy, úpravy, údržby nebo odborné obsluhy věci anebo jejího používání při činnostech konaných pro objednatele služby či jiného obdobného plnění v rámci této služby resp. tohoto plnění, tj. např. používání vyhrazených prostor v objektu a jejich vybavení k zajištění různých služeb odborné podpory v oblasti informačních technologií, stravovacích služeb v rámci závodního stravování, úklidových služeb, ostrahy apod.). Skutečnost, že na výše popsání právní vztahy se – v jejich čisté formě – nepoužije úprava formou výpůjčky nebo nájmu a neuplatní se tedy ani podmínky § 27 ZMS, ovšem v žádném případě nebude a nemůže znamenat, že by vztah subjektu zajišťujícího službu pro organizační složku státu nebo státní organizaci v působnosti ZMS nebyl právně ošetřen vůbec. Jako zřetelný požadavek v daném směru obsahuje proto navrhované ustanovení větu druhou.

V praxi může docházet i k různým kombinacím shora uvedených vztahů se standardními vztahy úplatného nebo bezúplatného užívání ve smyslu občanského zákoníku a tedy i v tom smyslu, jak je pro případy užívání státního majetku nestátními subjekty reguluje § 27 odst. 1 až 5 ZMS. Za této situace se samozřejmě podmínky stanovené v § 27 odst. 1 až 5 ZMS uplatní, a to v míře odpovídající rozsahu ovládání věci nebo její části

nestátním subjektem, při kterém již nestátní subjekt čerpá užitné vlastnosti věci nebo její části, případně i užitky z ní, pro sebe.

Výsledek posouzení toho, jakou povahu konkrétní právní vztah mezi jeho účastníky má resp. bude mít, bude vždy záviset na způsobu jeho právního ošetření ve smlouvě. Nemá-li následně taková smlouva vzbuzovat pochybnosti o své platnosti z důvodu případného nedodržení podmínek § 27 odst. 1 až 5 ZMS nebo jejich obcházení, bude muset být postavení účastníků právního vztahu zřetelně určeno, jejich práva a povinnosti jednoznačně vymezeny a obsahu smlouvy pak musí odpovídat i skutečný průběh těchto vztahů.

K čl. I bodu 19

Kvalitativní změna podmínek pro jednostranné upuštění od vymáhání bagatelních pohledávek reaguje na praktické poznatky o aplikaci ustanovení v jeho dosavadní podobě, odstraňuje možné výkladové nejasnosti a proporcionálněji doplňuje nadále platné povinnosti vyplývající pro organizační složky státu a státní organizace v působnosti ZMS zejména z jeho § 14 odst. 5. Ani nově nastavené předpoklady umožňující k takové dispozici s pohledávkou státu přikročit však nedávají prostor pro automatické „odepisování“ pohledávek do stanovené výše; rozhodnutí o jednostranném upuštění od vymáhání pohledávek bude muset předcházet individuální posouzení každého konkrétního případu a naplnění zákonem stanovených podmínek bude muset být podle povahy věci náležitě prokazováno a zdokumentováno.

K čl. I bodu 20

Dílní doplnění směřuje k překlenutí letitých nejasností ve vztahu k navazujícím úkonům v účetnictví, pokud jde o pohledávky státu, od jejichž vymáhání sice bylo jednostranně upuštěno a bylo tedy s nimi ve smyslu ZMS konečným způsobem naloženo, uvedeným aktem však nemohly z podstaty věci zaniknout (a ZMS v tomto směru tuto skutečnost s ohledem na absenci obecné právní úpravy této majetkoprávní dispozice v občanském zákoníku výslovně zakotvuje). Po úpravě proto bude dané ustanovení příslušné organizační složky státu a státní organizace v působnosti ZMS výslovně zprošťovat vybraných zákonem stanovených povinností, tak jak odpovídá a vždy odpovídalo smyslu a účelu této majetkoprávní dispozice (aniž by ovšem organizační složka státu resp. státní organizace byla zbavena právního prostoru pro přijetí případného dodatečného plnění od dlužníka).

K čl. I bodu 21

Navrhovaná změna zjednodušuje režim schvalování vybraných dispozic s pohledávkami státu, a to tak, že zachovává prostor pouze pro fakultativní využití těchto kontrolních mechanismů u zřizovatelů organizačních složek státu (a ve spojení s částí pátou ZMS také u zřizovatelů a zakladatelů státních organizací v působnosti ZMS) a obdobně i u věcně příslušných ústředních správních úřadů, resp. Ministerstva financí, pokud příslušná organizační složka státu nebo státní organizace nemá svého zřizovatele (zakladatele) resp. nemá věcně příslušný ústřední správní úřad. Naproti tomu dosavadní povinné schvalování těchto dispozic Ministerstvem financí v případech, kde pohledávka státu včetně příslušenství resp. jí odpovídající dluh převyšovaly částku 500 000 Kč, by napříště mělo odpadnout a Ministerstvu financí by tak zůstalo zachováno pouze věcně zásadnější povolování výjimek k dohodám o prominutí dluhu dle § 34 odst. 3 ZMS.

Změnou je sledováno především posílení odpovědnosti příslušných správců kapitol státního rozpočtu ve vztahu k vybraným způsobům nakládání s pohledávkami v rámci jejich

resortů, při současném zachování možnosti operativního nastavení těchto schvalovacích mechanismů podle aktuálních potřeb v jednotlivých resortech. Dílčí efekt bude spočívat i v určitém snížení administrativního zatížení samotného Ministerstva financí. I zda ovšem bude provedené „uvolnění“ souvztažně provázeno nezbytnou intenzivnější následnou kontrolou, a to i ze strany Ministerstva financí.

Upravené ustanovení pamatuje díky poslední větě obecně i na případy, kdy by předmětem schvalování na základě provedené výhrady měla být dohoda o prominutí dluhu, jež bude ke své platnosti vyžadovat povolení výjimky Ministerstvem financí dle § 34 odst. 3 ZMS. V takové situaci bude nezbytné jak schválení tak i povolení výjimky. Zřizovatelé nebo věcně příslušné ústřední správní úřady, kteří si schválení předepsaným způsobem vyhradili (§ 45 odst. 2 ZMS), tedy podepsanou dohodu o prominutí dluhu, již sjednala jejich „resortní“ organizační složka státu (státní organizace v působnosti ZMS), nejdříve sami posoudí z hlediska jejího schválení a v kladném případě pak již schválenou dohodu předloží (§ 44 odst. 2 ZMS) Ministerstvu financí za účelem případného povolení výjimky. Naopak tu dohodu, kterou sami neschválí, již Ministerstvu financí z podstaty věci ani předkládat nebudou. Vyhradí-li si schvalování přímo Ministerstvo financí, bude obdobně podmínkou platnosti takové dohody o prominutí dluhu současně schválení i výjimka Ministerstva financí (v praxi standardně řešeno formou jedné společné doložky).

K čl. I bodu 22

Dílčí úprava zohledňuje změnu v počtu odstavců v § 22 (viz novelizační bod 14) ale současně fakticky reflektuje i přesun úpravy veřejné dražby z § 24 ZMS (odstavec 2 se ruší) do § 22 odst. 1, jelikož i cenné papíry mohou být předmětem veřejné dražby (srov. vzájemné odkazy na přiměřené použití v § 33 odst. 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění, a v § 5 odst. 2 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, v platném znění).

K čl. I bodu 23

Jde o legislativně technickou úpravu v souvislosti s novým zněním § 22.

K čl. I bodu 24

Změna pouze koresponduje s úpravami provedenými novelizačními body 14 (§ 22) a 21 (§ 36).

K čl. I bodu 25 a 29

Vypuštění zmínek o správě ve vztahu k majetku státu dodatečně reaguje na přijetí zákona č. 503/2012 Sb., který přivodil zánik Pozemkového fondu ČR. Pojem „správa“ za této situace nemá v ZMS opodstatnění.

K čl. I bodu 26

Doplnění úpravy je nezbytnou reakcí na zavedení speciální „služby“ obstarání prodeje poskytované ze strany Úřadu ostatním organizačním složkám státu, tak jak ji upravuje navrhovaný § 24a (viz též zdůvodnění k novelizačnímu bodu 17). Důvodem jednoznačného vztahení dosavadních ustanovení § 47 odst. 1 a 2 ZMS, zakládajících odpovědnost za porušení předpisů o hospodaření s majetkem státu a za případnou škodu přímo fyzickým osobám

(t.j. zejm. zaměstnancům a osobám v obdobném poměru), které svým jednáním v rámci organizačních složek státu tyto předpisy porušily a případně tím způsobily státu škodu, i na úkony a jednání v rámci obstarání prodeje je skutečnost, že tyto úkony a jednání bude provádět výlučně Úřad resp. zaměstnanci zařazení v Úřadu (srov. navrhovaný § 24a), zatímco příslušná organizační složka státu resp. zaměstnanci státu v ní zařazení se v této fázi na potřebných úkonech a jednání podílet nebudou. Pokud by pak v této fázi došlo k porušení předpisů o hospodaření s majetkem státu a k případnému vzniku škody na straně státu, nebylo by možno bez této navazující úpravy v nově navrhovaném § 47 odst. 4 otázku případné adresné odpovědnosti účinně řešit.

Dosavadní ustanovení § 47 odst. 3 na daný okruh případů aplikovat nelze, protože řeší pouze situace, kdy byl výkon činností, při nichž by mohlo dojít k porušení předpisů o hospodaření s majetkem státu a státu vzniknout škoda, smluvně přenesen na nestátní subjekt.

K čl. 1 bodu 27

Ustanovení rozšiřuje Ministerstvu financí prostor pro přímou kontrolu dodržování povinností stanovených právními předpisy i vnitřními předpisy při hospodaření s majetkem státu, a to vedle dosud stanovené kontroly ze strany věcně příslušných ústředních správních úřadů a zřizovatelů resp. zakladatelů. Jde o další výrazné opatření v zákoně, které bezprostředně reaguje na navrhované zrušení schvalovacích mechanismů u vybraných ministerstev nově koncipovaným § 22. Současně se i v tomto ustanovení reaguje na přijetí zákona č. 503/2012 Sb., který přivodil zánik Pozemkového fondu ČR.

K čl. I bodu 28

Navrhovaným doplněním je v nezbytném rozsahu zohledněna potřeba kontroly nového okruhu činností Úřadu spojených s nakládáním s majetkem státu, které bude Úřad zajišťovat při obstarání prodeje podle nového § 24a. Kontrola je zde důvodně svěřena Ministerstvu financí, protože Úřad spadá do jeho věcné působnosti a je financován z příslušné kapitoly státního rozpočtu, kterou toto ministerstvo spravuje.

K čl. I bodu 30 a 31

ZMS v současné podobě neumožňuje provádět zřizovateli (zakladateli) zásahy do hlavního předmětu činnosti státních organizací v působnosti ZMS a v rámci „jiných změn“ tyto zásahy (spolu se samotným zřizováním či zakládáním státních organizací, jejich rozdělováním, slučováním a splnutím) výslovně podřizuje zvláštní právní úpravě, která však v obecné podobě neexistuje; pouze v rámci některých resortů byla pro tyto účely doplněna ustanovení zvláštních zákonů ve vztahu ke státním příspěvkovým organizacím (školství, kultura, zemědělství). Jde o důsledek prvotního nastavení ZMS a potažmo i zákona č. 218/2000 Sb. vůči státním organizacím („stopstav“) v návaznosti na tehdejší předpoklad jejich brzké transformace v organizační složky státu nebo naopak v obchodní společnosti. Tento předpoklad se ovšem nenaplnil a tyto organizačně právní formy se jako funkční uplatňují dodnes. Rozpočtová pravidla přitom nejsou zvláštním právním předpisem ve smyslu § 54 odst. 2 ZMS, který by umožnil měnit předmět hlavní činnosti, a skýtají oporu pouze pro změny jiné činnosti (navíc pouze ve vztahu ke státním příspěvkovým organizacím). Právě u těchto stále frekventovaných státních organizací se absence potřebné úpravy nejvíce projevuje. Řešení, reagující pouze v základním nezbytném rozsahu na konkrétní potřeby praxe, proto bylo omezeno výslovně jen na tuto skupinu státních organizací (ostatní typy

státních organizací v působnosti ZMS, tedy zejm. státní fondy a státní podniky v režimu zákona č. 111/1990 Sb., vznikly ze zákona, mají svoji speciální úpravu anebo pro ně tyto změny ani nepřicházejí v úvahu). Současně bylo nutno doplnit i § 55 odst. 2 ZMS s ohledem na vymezení formy pro příslušné rozhodnutí. Úprava přitom bude mít subsidiární charakter, a to i s ohledem na již existující speciální úpravu v některých zákonech (viz výše).

K čl. I bodu 32

Jde především o dílčí úpravu paralelního ustanovení v ZMS k § 19 odst. 1, řešícímu speciální formu jednání mezi organizačními složkami státu, a to v daném případě pro státní organizace v působnosti ZMS, kde zákon předpokládá používání smlouvy. Doplněním slov „a jiné jednání“ se pouze (obdobně jako v § 19 odst. 1 – viz výše zdůvodnění k novelizačnímu bodu 10) zpřesňuje spektrum využití těchto smluv při jednání mezi státními organizacemi navzájem a při jejich jednání s organizačními složkami státu. Pro snazší legislativně technické vyjádření změny bylo zvoleno nahrazení dosavadního znění celého odstavce 1 v § 55 jeho novým zněním. Dílčí formulační změnu dozná i zmocňovacího ustanovení, které však má i pro státní organizace obdobný obsah jako u organizačních složek státu a vzhledem k již existující úpravě v prováděcí vyhlášce nevyvolává potřebu její zásadní změny či doplnění.

Současně se nahrazuje dosavadní znění odstavce 4 (které bylo původně věnováno dnes již neexistující státní organizaci Konsolidační banka Praha, předchůdkyni dnes již rovněž neexistující státní organizace Česká konsolidační agentura) novým zněním, jímž se jednoznačně vylučuje použití institutu obstarání prodeje dle nového § 24a pro státní organizace (viz výše zdůvodnění k novelizačnímu bodu 17).

Zvolené legislativně technické řešení v podobě komplexního nahrazení tohoto dosavadního ustanovení přitom vychází ze skutečnosti, že § 55 je sice (spolu s řadou dalších) zařazen do části páté ZMS, nazvané „Ustanovení přechodná, zrušovací a závěrečná“, věcně se však v daném případě nejednálo a nejedná o přechodné ustanovení a jeho zařazení do této části je pouze výsledkem zásadní změny v systematice, kterou zákon doznal již v průběhu legislativního procesu při projednávání příslušného návrhu vládou, a tuto podobu si zachoval do současnosti. Navrhovaná změna obsahu daného ustanovení tedy v žádném ohledu nebude znamenat nepřípustný zásah do ustanovení, které již bylo jednorázově konzumováno. V té souvislosti je na místě připomenout, že i další ustanovení v této části zákona, obsahující ve skutečnosti průběžně fungující hmotně právní úpravu, postupem doby změnami standardně procházela.

K čl. I bodu 33 a 35

Změna zohledňuje označení odstavců nově koncipovaného § 22.

K čl. I bodu 34

Změna primárně navazuje na navrhované zrušení schvalovacích oprávnění Ministerstva financí a Ministerstva životního prostředí v § 22 a současně znamená důsledné zohlednění specifických podmínek bezúplatných převodů vybraných pozemků podle § 60a ZMS cestou úplného vyloučení potřeby jejich schválení podle § 22, tedy konkrétně i jeho nově formulovaného odstavce 4 (pozn. – prostor pro uplatnění ingerence vlády podle § 21 odst. 2 a podle § 23 ZMS, v praxi ovšem u těchto případů spíše jen teoretické, zde zůstane zachován).

K čl. I bodu 36

Úprava koresponduje se zavedením legislativní zkratky „Úřad“ v § 11 odst. 2 (viz zdůvodnění k novelizačnímu bodu 3)

K čl. I bodu 37 a 40

Jde pouze o nezbytné promítnutí provedených zpřesnění v § 19 odst. 1 a § 55 odst. 3 ZMS (viz výše zdůvodnění k novelizačním bodům 10 a 32) do stávajícího přehledu zmocňovacích ustanovení ZMS. Vzhledem k již existující dostatečné věcné prováděcí úpravě ve vyhlášce č. 62/2001 Sb. (zejm. § 14, 16) bude tato vyvolaná dílčí změna v zákoně samotným promítnuta („jiné jednání“) do uvedeného podzákonného předpisu pouze obdobným stručným doplněním.

K čl. I bodu 38

Jde o legislativně technickou úpravu vyvolanou změnou v počtu odstavců v § 19 dle novelizačního bodu 10.

K čl. I bodu 39

Do sběrného zmocňovacího ustanovení se v daném případě pouze promítá dílčí změna formulace odkazu na prováděcí úpravu, provedená v § 22 odst. 1 ZMS (srov. novelizační bod 14). Samotnou prováděcí vyhlášku v této souvislosti nebude třeba doplňovat, protože příslušná úprava je v ní již obsažena (§ 21 a násl. prováděcí vyhlášky).

K čl. I bodu 41

Ustanovení se toliko pro pořádek navrhuje ke zrušení, a to bez náhrady. Dosavadní zmocnění bylo do zákona neorganicky a především v aplikačně problematické podobě doplněno při příležitosti novelizace ZMS provedené zákonem č. 229/2001 Sb. a nemohlo být z toho důvodu ani naplněno. Na užívání zákonné úpravy nemá tento setrvalý stav vliv, protože ZMS v žádném z postupových okruhů pojatých do uvedeného zmocnění s prováděcí úpravou od počátku nepočítá, a dosavadní standardní aplikace relativně neurčitěho pojmu „veřejný zájem“, chápaného ZMS ve spojení s rozhodováním státu jako vlastníka při nakládání s jeho majetkem v nejširší významové podobě, nevybočuje z prostoru právní teorie ani rozhodovací praxe soudů (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 33 Odo 489/2004). Zejména ve své druhé části následující za čárkou je pak ustanovení navíc i věcně neaktuální, protože případy, jichž se mělo týkat, byly v uplynulých letech v rozhodující míře řešeny speciální právní úpravou (především zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 879c a násl. občanského zákoníku ve spojení s nálezem Ústavního soudu č. 278/2004 Sb.).

K čl. I bodu 42

Doplňuje se souhrnné zmocňovací ustanovení k vydání nařízení vlády v reakci na úpravu v nových § 14a a 14b ZMS. Zmocnění jsou spojena s odlišnou účinností,

vyvolanou různými časovými nároky na zprovoznění příslušných systémů (srov. čl. XII navrhovaného zákona).

K čl. II

Přechodná ustanovení se váží ke změnám obsaženým v novelizačních bodech 2, 7 a 17.

V prvním bodu čl. II se navazuje na dílčí změnu navrženou v § 11 odst. 1 písm. e) ZMS. Je zde sledován záměr přesunout na krajská ředitelství policie hospodaření i s těmi vybranými specifickými látkami, přípravky a zařízeními, jež se do dne nabytí účinnosti navrhovaného zákona budou ještě nacházet u Úřadu, tedy organizační složky státu, která se takového majetku v současné době ujímá podle § 11 odst. 2 ZMS, anebo by jí měly být dle dosavadní právní úpravy ještě předány. Tato zákonem hromadně provedená změna příslušnosti hospodařit s uvedenými majetkovými položkami ušetří především administrativní kroky, které by musely v souvislosti s dosavadním postupem při nakládání s takovým majetkem zvláštního charakteru, upraveným v dosavadním § 18 odst. 5 prováděcí vyhlášky, proběhnout mezi Úřadem, Ministerstvem vnitra a krajskými ředitelstvími policie, v některých případech i za účasti Ministerstva zdravotnictví.

Druhý bod řeší přechodný režim v případě nově zakládané povinnosti souběžně účtovat o vybraných majetkových hodnotách, přestože je tento majetek veden ve speciální evidenci, a to konkrétně pro ten majetek státu, který splňuje znaky uvedené v § 10 ZMS a ohledně kterého příslušné organizační složky státu postupují podle § 15 ZMS, t.j. mimo jiné ho vedou v tzv. operativní evidenci. Operativní evidence se totiž uplatňuje pouze po přechodnou dobu maximálně 2 let a majetek, s nímž do té doby není naloženo, se poté tak jako tak zavádí do účetnictví. Protože by nový požadavek souběžné účetní evidence pro nemovitosti, byty a nebytové prostory (jako jednotky ve smyslu zákona č. 72/1994 Sb.) a peněžité pohledávky působil výrazné technické problémy u těch majetkových položek, které již v době nabytí účinnosti tohoto nového pravidla budou řádně evidovány v operativní evidenci a do účetnictví by musely být zaváděny dodatečně, redukuje se uplatnění nové povinnosti na ty majetkové položky, které započnou být přebírány do operativní evidence až po nabytí účinnosti změny a do účetnictví již budou moci být zaváděny současně (aktuálně se týká prakticky výlučně Úřadu s ohledem na nastavení a nezbytnou provázanost jeho vnitřního informačního systému). Znění přechodného ustanovení je formulačně přizpůsobeno tomu, že změna v § 14 odst. 2 ZMS, s níž je spojeno, by měla nabýt účinnosti dříve než navrhovaný zákon jako celek.

V bodu 3 čl. II je zařazeno přechodné ustanovení nezbytné pro překlenutí jednorázového zrušení schvalovacích oprávnění Ministerstva financí především v § 12 odst. 2 a ve stávajícím § 22 odst. 3 ZMS, případně též ve stávajícím § 36 odst. 1 ZMS, ale také Ministerstva kultury v dosavadním § 22 odst. 4 a Ministerstva životního prostředí v dosavadním § 22 odst. 5 ZMS. Z hlediska smluv, které v době vyhlášení budou již předloženy příslušnému ministerstvu, stejně jako smluv dosud ministerstvu ke schválení nepředložených, ale již smluvními stranami dříve podepsaných, bude platit dosavadní postup aplikovaný pro obdobné případy již dříve. Tzn. tam, kde již schválení ministerstva nebude zapotřebí, budou tyto smlouvy s odvoláním na účinky novely zákona vráceny žádající organizační složce státu nebo státní organizaci resp. předkladateli žádosti (věcně příslušnému ministerstvu resp. zřizovateli) bez konečného rozhodnutí o schválení či neschválení. Pokud jde o platnost těch oboustranně podepsaných smluv, o jejichž schválení nebo neschválení konkrétní ministerstvo do dne nabytí účinnosti novely nerozhodne a které v důsledku změny

ustanovení ZMS nebudou již vyžadovat žádné schválení, ta z pozice státu jako smluvní strany nastane nikoli zpětně dnem podpisu smlouvy, nýbrž výslovně teprve dnem nabytí účinnosti navrhovaného zákona.

Přechodné ustanovení formulačně navazuje na rámcový § 44 odst. 1 a 4 ZMS, který jednoznačně kvalifikuje schválení vybraných právních úkonů jako podmínku jejich platnosti. Navržená dikce přitom zohledňuje fakt, že podmínka platnosti stanovená ZMS se týká pouze jednání státu (popř. jednání státní organizace v působnosti ZMS), zatímco právní úkon druhého účastníka (v případě dvoustranného právního úkonu) také může mít stanoveny speciální podmínky pro platnost (srov. např. vybrané právní úkony územních samosprávných celků), stejně jako existují obecné podmínky pro platnost právního úkonu jako takového, a že tedy při posuzování platnosti konkrétního dvoustranného právního úkonu jako celku musí být vzaty v úvahu všechny aktuálně existující podmínky jeho platnosti.

Navrhovaná úprava se věcně a především i formulačně shoduje s řešením, které již bylo za obdobné situace přijato v novelách ZMS provedených zákonem č. 22/2006 Sb. a č. 153/2009 Sb., protože jakékoli odchylky by měly za následek nejen zpochybnění dopadů navrhované změny, ale i změn předchozích.

V posledních dvou bodech je pak řešen postup u rozpracovaných případů, které by účinností zákona začaly splňovat podmínky pro uplatnění předchozího souhlasu podle zákonů č. 114/1992 Sb., č. 20/1987 Sb. a č. 122/2000 Sb. Cílem je, aby se tyto případy dokončily podle dosavadní úpravy ZMS, tedy podrobením schvalovacímu procesu či jeho dokončením ze strany Ministerstva kultury a Ministerstva životního prostředí, a aby nedošlo ani k duplicitě aktů ani k jejich výpadku v konkrétním případě. Ustanovení se doplňuje s přechodnými ustanoveními k novelám uvedených speciálních zákonů.

K čl. III a IV a k čl. VIII a IX

Navržená úprava doplňuje změny v ZMS vedoucí ke zrušení schvalovacích oprávnění Ministerstva kultury. Doplněním speciálních zákonů na úseku ochrany kulturních památek a sbírek bude zachován prostor pro zvýšenou kontrolu ze strany tohoto specializovaného ministerstva nad záměry a současně i realizací případných převodů tohoto majetku z vlastnictví státu, a to nejen uskutečňovaných organizačními složkami státu a státními organizacemi v působnosti ZMS, nýbrž i státními organizacemi stojícími mimo působnost ZMS (zejm. státní podniky v režimu zákona č. 77/1997 Sb.). Ingerence Ministerstva kultury bude založena na předchozím souhlasu, a nikoli již na schvalování podepsaných smluv. Dojde tak k zúžení rozsahu posuzovaných podkladů a dokumentace a podstatně se zúží i spektrum hledisek posuzování (odpadne zejména sledování obecných majetkoprávních otázek a podmínek ZMS), takže možný nárůst počtu řešených případů by neměl znamenat zásadní zvýšené administrativní a tím ani personální nároky.

Předchozí souhlas bude opatřován v přípravné fázi běžného smluvního převodu či jiné formy zcizení (tedy např. i v případě vkladu do obchodní společnosti, při dražbě a pod.). Předchozí souhlas si přitom nebude nijak konkurovat s oprávněním vlády vyhradit si schválení konkrétní smlouvy a tuto smlouvu po jejím podpisu schválit dle ZMS (§ 23) a také se nebudou moci vzájemně nahradit. V době, kdy vláda bude schvalovat již podepsanou smlouvu, tak bude už muset být předchozí souhlas dán (popřípadě se musí uplatnit fikce, že byl dán, nerozhodně-li Ministerstvo kultury ve stanovené lhůtě). Pokud by však Ministerstvo kultury ve stanovené lhůtě rozhodlo předchozí souhlas neudělit, anebo pokud by ještě lhůta k jeho rozhodnutí neskončila, a vláda by v této době přesto schválila podepsanou smlouvu, ke zcizení na základě této smlouvy ze zákona nedojde. Obdobná bude situace i ve vztahu k povolování výjimky vládou podle § 21 odst. 2 ZMS.

V případě zákona č. 20/1987 Sb. se v přechodném ustanovení pamatuje i na vymezení postupu v případech bezúplatných převodů vybraných státních pozemků nebo jejich spoluvlastnických podílů podle § 60a ZMS. Současný ZMS sice schvalování Ministerstva kultury u smluv dle § 60a ZMS zatím nevyklučoval (na rozdíl od schvalování ze strany Ministerstva financí a Ministerstva životního prostředí), avšak pouze proto, že v praxi nemělo toto oprávnění Ministerstva kultury, týkající se kulturních památek, při aplikaci § 60a ZMS reálné využití (jde o smlouvy o bezúplatném převodu pozemků tvořících jeden funkční celek s bytovými domy bytových družstev či bezúplatné převody spoluvlastnických podílů na těchto pozemcích, pokud již domy byly rozděleny na jednotky a ty převedeny vlastníkům). Navrhovaná úprava tedy nebude fakticky znamenat pro Ministerstvo kultury a zájmy jím sledované žádnou podstatnou „újmu“ (počet v úvahu přicházejících případů, na které by aplikace § 60a mohla dopadat a předmět převodu současně splňoval požadovanou formu památkové ochrany, je z podstaty věci velmi omezený, ne-li nulový). Obecný důvod, proč je i v případě předchozích souhlasů u Ministerstva kultury (stejně jako u Ministerstva životního prostředí) navrhováno vyloučení v případě zcizení, k němuž bude docházet dle § 60a ZMS, spočívá v tom, že tyto převody, znamenající určitou zákonodárcem sledovanou preferenci pro vybrané nabyvatele dotčených pozemků nebo podílů na těchto pozemcích, jsou v ZMS konstruovány pro stát jako povinné (stát má v případě zájmu nabyvatele kontraktační povinnost), s čímž by se nutnost opatřování předchozích souhlasů a možnost negativního rozhodnutí (navíc opět ze strany státu) věcně neslučovala.

Vzhledem k tomu, že úprava ve vztahu k Ministerstvu kultury je konstruována záměrně shodně s úpravou určenou pro Ministerstvo životního prostředí, lze v dalších podrobnostech čerpat i z příslušných částí následujícího zdůvodnění k čl. V a VI.

K čl. V a VI

Úprava v zákoně č. 114/1992 Sb. je obdobou doplnění provedeného u zákonů Ministerstva kultury, a to v reakci na zrušení schvalovacích oprávnění zakotvených pro Ministerstvo životního prostředí v dosavadním § 22 (konkrétně v odstavci 5). Navržená novela zákona o ochraně přírody a krajiny do jisté míry nahrazuje dosavadní úpravu obsaženou v ZMS i v zákoně č. 114/1992 Sb., ve výsledku postup zjednodušuje a současně ve vztahu k vybraným nemovitostem dopadá (na rozdíl od úpravy dosud obsažené v ZMS) i na ty případy, kdy je s tímto majetkem státu nakládáno v režimu zvláštních právních předpisů. Bude se tedy týkat např. i státních podniků v působnosti zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, i když tyto případy fakticky nebudou výrazněji zastoupeny, jak vyplývá z níže provedené kvantifikace dotčených ploch možného výskytu.

Souhlasy s převodem jsou již v platném znění zákona č. 114/1992 Sb. obsaženy, ale v nedostatečné formě a bez uvedení důsledků jejich případného neudělení. Jedná se o souhlasy k převodům pozemků na území přírodních rezervací a v přírodních památek. Na území národních parků, národních přírodních rezervací a národních přírodních památek platí nezcizitelnost nezastavěných pozemků ve vlastnictví státu.

Úpravou zákona č. 114/1992 Sb. v zásadě zůstanou zachovány dosavadní principy s tím, že se zúží rozsah pozemků, k jejichž převodu bude souhlas Ministerstva životního prostředí nezbytný. Půjde o pozemky v přírodovědně nejceněnějších územích s nejprísnejšími stupni ochrany a s nejvyšší možností každoročního vyplácení újmy, která v nejceněnějších zvláště chráněných územích může dosahovat značných částek a byla by značnou finanční zátěží pro státní rozpočet. Souhlas naopak nebude nově zapotřebí na celém území chráněných krajinných oblastí a v ochranných pásmech všech zvláště chráněných území. Jedná se o značně rozsáhlá území s intravilány měst a obcí.

Rozšíření o souhlas s převodem staveb bylo do návrhu zapracováno s ohledem na majetkoprávní problémy, které by vznikly při převodu stavby bez pozemku, a s ohledem na úpravu těchto situací v novém občanském zákoníku, kde je znovu zakotvena zásada superficies solo cedit (schvalování při převodu staveb ve zvláště chráněných územích v současnosti řeší jen ZMS). Zároveň se zpřesní procesní postup vydávání souhlasů a jednoznačně se stanoví důsledky jejich vydávání resp. nevydání. Vzhledem k tomu, že zákonná úprava bude od předchozího souhlasu odvíjet „zcizení“ státního majetku a nikoli jeho „nabytí“, bude moci o předchozí souhlas relevantně požádat pouze ten, kdo bude s majetkem státu nakládat, tedy příslušné organizační složky státu a státní organizace (ne tedy zájemci o tento majetek z řad nestátních subjektů). Protože souhlas bude spojen pouze se standardními soukromoprávními formami nakládání s majetkem státu a rozhodování o něm bude součástí vnitrostátního prověřování možnosti a vhodnosti zcizení konkrétního majetku, jehož je stát vlastníkem, přebírá návrh novely zákona č. 114/1992 Sb. ze ZMS pro toto rozhodování i tomu věcně adekvátní vyloučení z působnosti předpisů o správním řízení a ze soudního přezkumu.

Pro případ rozhodnutí o nesouhlasu zákon pamatuje i na „osud“ takto dotčené stavby nebo pozemku – Ministerstvo životního prostředí současně musí určit, která organizační složka státu nebo státní organizace v jeho působnosti tento majetek převezme do své příslušnosti hospodařit. Uvedené určení vybrané organizační složce státu nebo státní organizaci založí potřebnost tohoto majetku ve smyslu ZMS (a § 15 odst. 1 prováděcí vyhlášky) pro plnění jejích úkolů. Pokud by dosavadní příslušná organizační složka nebo státní organizace v působnosti ZMS odmítala zápisem resp. smlouvou (§ 19 odst. 1, § 55 odst. 3 ZMS, § 14 a násl. prováděcí vyhlášky) sjednat změnu příslušnosti anebo by určená organizační složka státu či státní organizace v přebírání byla např. laxní a nepomohlo by ani projednání mezi příslušnými ústředními správními úřady dotčených resortů, nezbylo by než případ dořešit cestou opatření Ministerstva financí dle § 9 odst. 2 ZMS.

Schvalování podle ZMS se v současnosti týká pozemků a staveb ve vlastnictví státu na území všech kategorií zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem. Přičemž národní parky pokrývají svojí rozlohou 1,5% území České republiky, chráněné krajinné oblasti 13,8% jejího území, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky 0,4% jejího území a přírodní rezervace a přírodní památky 0,8% tohoto území. Nově se omezení zcizitelnosti a vydávání souhlasů bude vztahovat pouze na národní parky, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky, které v součtu pokrývají pouze plochu 2,7% území státu, oproti dosavadním 16,5% území České republiky s takovým omezením (tedy včetně CHKO a bez ochranných pásem). Navíc prakticky k veškerému majetku ve vlastnictví státu na území národních parků mají příslušnost hospodařit správy národních parků, které patří do resortu životního prostředí. Zároveň naprostá většina majetku, který stát až doposud ve zvláště chráněných územích zcizoval a i v budoucnu zcizovat bude, se nachází na území chráněných krajinných oblastí, které budou z povinnosti získat souhlas v navržené právní úpravě vypuštěny.

Dojde tedy k výrazné úspoře administrativy spojené s udělováním schvalovacích doložek a souhlasů. Nebude přitom nijak dotčen záměr sledovaný změnami v ZMS, které by měly přispět ke zrychlení dispozic s majetkem státu, a to i z toho důvodu, že předchozí souhlas vydávaný Ministerstvem životního prostředí jako speciální instrument ochrany přírody a krajiny nebude spojen s časově náročným komplexním majetkoprávním přezkumem již podepsaných smluv a rozsáhlé doprovodné dokumentace, ale bude vázán na fázi přípravy majetkoprávní dispozice jako takové. Vzhledem k odlišné povaze a primárně sledovanému účelu předchozího souhlasu navíc jeho vydání bude nově spojeno s konkrétní lhůtou, při jejímž marném uplynutí nastoupí zákonná fikce, že Ministerstvo životního prostředí souhlas

poskytlo. I toto pravidlo by mělo eliminovat podstatnější časové nároky při využívání uvedeného instrumentu.

Navržená přechodná ustanovení provázaná s přechodnými ustanoveními ke změnám v ZMS by měla vyloučit duplicitu aktů schválení a souhlasu ze strany Ministerstva životního prostředí, ale současně také zamezit pochybnostem o platnosti výsledného zřízení vybraného státního majetku u případů rozpracovaných dle dosavadní právní úpravy v ZMS. Vyloučení potřeby předchozího souhlasu Ministerstva životního prostředí v případech bezúplatných převodů vybraných státních pozemků za podmínek § 60a ZMS je pak dáno skutečností, že režim uvedeného ustanovení počítá s kontraktační povinností příslušných organizačních složek státu (a případně i státních organizací v působnosti ZMS, pokud by pro tento postup splňovaly podmínky a při nakládání s majetkem státu by se neřídily zvláštními právními předpisy). Z toho důvodu je ostatně pro tyto případy Ministerstvo životního prostředí (stejně jako Ministerstvo financí) vyloučeno ze schvalování i podle stávající úpravy ZMS (srov. současný § 60a odst. 6).

K čl. VII

Dílčí vstup do zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, je vyvolán potřebou vytvořit prostor pro to, aby Úřad mohl být dražebníkem a tedy realizovat veřejné dražby ať už pro potřebu naložit úplatně s majetkem státu, s nímž je příslušný hospodařit on sám, anebo prodej majetku obstarat pro jiné organizační složky státu. Úřad totiž není orgánem státní správy (správním úřadem), se kterým dosud zákon č. 26/2000 Sb., jde-li o majetek státu, pro možnost organizovat dražbu jediné počítá (vedle územního samosprávného celku resp. orgánu územní samosprávy, jde-li o majetek územního samosprávného celku). Dražebníkem tak v současné době mohou být například ministerstva, ale Úřad, ačkoli má být v ZMS posílena jeho role při nakládání s nepotřebným majetkem státu, by tuto roli nemohl plnohodnotně zastávat, což by mu reálně bránilo především v postupu podle nového § 24a, který mimo jiné nedovoluje smluvní přenesení obstarání prodeje na jinou osobu.

K čl. X a XI

Návrh změn v první řadě reaguje na právní stav, kdy ředitel bezpečnostního sboru, jehož součástí jsou organizační složky státu s postavením účetní jednotky, je odpovědný za činnost celého sboru, aniž by však měl možnost ovlivňovat využití majetku státu (s nímž hospodaří jemu podřízená organizační složka státu) při změnách rizik a potřebě územního přeskupení sil a prostředků s tím spojených. V obecné rovině se pro tuto navrhovanou speciální úpravu vytváří nezbytný základ v § 20 odst. 2 ZMS (viz novelizační bod 12 v rámci čl. I). Nově se zakládá možnost, aby ředitele vybraných bezpečnostních sborů, konkrétně Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky, při naplnění podmínek stanovených v návrhu novel rozhodli opatřením vydaným podle § 20 ZMS o naložení s majetkem mezi jim podřízenými organizačními složkami státu v rámci jimi řízeného bezpečnostního sboru. Jde o řešení, které vybočuje z okruhu případů, pro něž ZMS počítá s využitím opatření (naložení s majetkem opatřením zřizovatele nebo Ministerstva financí v případech uvedených v § 20 odst. 2 a 3 ZMS) a které reaguje na specifické podmínky, jež jsou vlastní organizaci uvedených bezpečnostních sborů a těmito sbory plněným úkolům. Uplatní se pouze za přesně určených situací, které jsou věcně vymezeny zvláštními zákony. Za mimořádnou událost je v navrhované novele zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky formou odkazu na zákon o integrovaném záchranném systému (zákon č. 239/2000 Sb.) považováno škodlivé působení sil a jevů vyvolaných

činností člověka nebo přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Krizovou situací pak návrh formou odkazu na krizový zákon (zákon č. 240/2000 Sb.) rozumí mimořádnou událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. Novelizovaný zákon o Policii České republiky pracuje s pojmem mimořádné události s ohledem na specifika tímto bezpečnostním sborem plněných úkolů šířeji. Proto na rozdíl od analogické úpravy v zákoně o Hasičském záchranném sboru České republiky není v zákoně o Policii České republiky uveden odkaz na definici mimořádné události podle zákona o integrovaném záchranném systému. Mimořádnou událostí ve smyslu zákona o Policii České republiky se tak míní nejen mimořádné události ve smyslu § 2 zákona o integrovaném záchranném systému, ale i další závažné situace na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti (působnost policie), které vyžadují přípravu a nasazení sil policie, jež přesahuje možnosti jedné (policejní) organizační složky státu, a zároveň nemusí být vázány na podmínku provedení záchranných a likvidačních prací nebo zapojení více složek integrovaného záchranného systému.

Obsahově budou rozhodnutí ředitelů uvedených bezpečnostních sborů, činěná formou opatření, moci buď založit užívání státního majetku, a to výhradně movitých věcí, s nimiž je příslušná hospodařit jedna organizační složka státu v rámci konkrétního bezpečnostního sboru, jinou organizační složkou státu v rámci téhož bezpečnostního sboru, anebo takto budou moci založit přímo změnu příslušnosti hospodařit s takovým majetkem mezi těmito organizačními složkami státu. Jelikož půjde o autoritativní akty nakládání s majetkem státu, nebude z podstaty věci (obdobně jako u opatření v případech, s nimiž počítá sám ZMS) přicházet u jednotlivých dotčených organizačních složek státu v úvahu jakékoli rozhodování o nepotřebnosti podle § 14 odst. 7 ZMS.

V kontextu s mimořádnými událostmi a krizovými situacemi se do obou novelizovaných zákonů dále navrhuje vtělit speciální úpravu řešící vybrané způsoby nakládání s majetkem státu ve prospěch nestátních subjektů. Nepůjde již proto o nakládání s majetkem formou opatření (je vyhrazeno pouze pro nakládání s majetkem v rámci státu), nýbrž o dispozice na obecné smluvní bázi, které však budou realizovány za zjednodušených a přesně vymezených podmínek. Předmětem nakládání opět budou moci být pouze movité věci, což i ve smyslu § 17 ZMS umožní upustit od standardní písemné formy, pokud to vyloučí okolnosti, za kterých bude k majetkoprávní dispozici docházet (např. věcná pomoc při mimořádných událostech a v krizových situacích). Okruh způsobů takového účelového nakládání s majetkem státu je omezen jedině na bezúplatné převody vlastnictví a na bezúplatné užívání a postup je výslovně oproštěn od některých procedur a podmínek, které by se jinak uplatnily podle ZMS. Navržené postupy tak respektují zásady nakládání s majetkem státu při zachování požadavku řešit mimořádnou událost nebo krizovou situaci operativně. Nutno poznamenat, že toto legislativní řešení je jednoznačně motivováno snahou vyloučit případné pochybnosti o zákonnosti těchto speciálních a co do administrativy nutně redukováných postupů při nakládání s majetkem státu, tak aby jejich přípustnost nemusela být dovozována pouze na základě obecného režimu ZMS (uvedené speciální postupy totiž z podstaty věci splňují znaky nakládání s majetkem státu v rámci stanoveného předmětu činnosti dotčených organizačních složek státu, což by principiálně nepřipouštělo aplikaci právě těch ustanovení ZMS, jejichž použití se v návrhu výslovně vylučuje; právní úprava konání Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky při mimořádných událostech a krizových situacích jako předmětu činnosti těchto organizačních složek státu však právě pro uvedené účely dostatečně zřetelná není, i když v praxi jsou uvedené činnosti takto běžně zajišťovány).

K čl. XII

Podle Plánu legislativních prací vlády pro rok 2011 bylo původně počítáno s nabytím účinnosti nového zákona jako celku dnem 1. ledna 2013. Posun v přípravě a návazně v projednávání návrhu zákona vyvolaný potřebou dořešení komplikovaných otázek samotného zřízení i úpravy centrálního registru majetku státu a centrálního registru administrativních budov, stejně jako opakovaného řešení problematiky zveřejňování údajů o vybraných dispozicích s majetkem státu v návaznosti na požadavky Strategie vlády, však vedl předkladatele k nezbytnému přizpůsobení tohoto data, a to i s ohledem na potřebu dostatečného časového prostoru na přípravu prováděcích předpisů, kde zejména pro nařízení vlády určené k zajištění datového naplnění a zprovoznění centrálního registru majetku státu budou muset být ještě provedeny nezbytné analýzy a dopracovány četné technické podrobnosti, tak aby ve výsledné podobě byly nastavené postupy funkční.

Vzhledem k dalším dílčím modifikacím v návrhu během finalizace příslušného materiálu pro schůzi vlády a při projednávání v legislativních orgánech vlády byl pak ve výsledku nastaven základní termín účinnosti od 1. ledna 2014 a pouze pro účely zprovoznění centrálního registru majetku státu se navrhuje odložení účinnosti na dobu od 1. ledna 2015.

V Praze dne 27. února 2013

RNDr. Petr Nečas, v.r.
předseda vlády

Ing. Miroslav Kalousek, v.r.
ministr financí